

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 75 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, GRUODŽIO - DECEMBER 17, 2008

Vol XCIX Nr. 243

Seimas sugrįžo prie 2009 m. biudžeto

Vilnius, gruodžio 16 d. (ELTA) – Seimas pradėjo antrąjį 2009 m. valstybės biudžeto svarstymą. Koalicinė premjero Andriaus Kubiliaus vadovaujama Vyriausybė jo projektą pakeitė iš esmės, į jo punktus ir su biudžetu susijusius teisės aktų pakeitimus įrašydama gana griežtas anti-krizinio plano nuostatas.

Naują biudžeto projektą, kuriam Vyriausybė pritarė pirmadienį, Seimui pristatė finansų ministras Algirdas Šemeta. Nesileisdamas į skaičių eilučių vardijimą ministras pabrėžė, kad pastaruoju metu finansavimas iš biudžeto visiškai sutriko, toliau blogėja padėtis statybos, nekilnojamojo turto, transporto, viešbučių ir kituose sektoriuose. Gilėjant krizei, anksčiau 2009 m. numatyta 1,5 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP) augimą, anot jo, pakeitė 4,8 proc. BVP smukimas.

Ministro teigimu, dėl to imtasi priemonių biudžeto padėčiai taisyti. Jei nieko nebūtų buvę daroma, val-

džios sektoriaus deficitas kitąmet išaugtų iki 5,76 proc. BVP, tačiau pavyko pasiekti, kad jis sumažėtų iki 2,1 proc. Numatomas kitų metų BVP yra 114,8 mlrd. litų.

„Valstybės biudžeto deficitas sudarys tik 1,5 proc. BVP, arba 1,5 mlrd. litų, nes yra numatyta 600 mln. litų išlaidų perkelti į antrąjį pusmetį“, – kalbėjo finansų ministras. Tikimasi, kad per tą laiką galbūt padėtis pagerės ir Lietuvai pavyks pasiskolinti.

Ministras paminėjo, kad Seimo nariai po pirmojo biudžeto svarstymo prašė įvairius asignavimus padidinti 887 mln. litų, tačiau įvykdyti tokius prašymus nėra galimybių. Pagal juos skirta papildomai tik 12,8 mln. litų, iš jų 6 mln. litų – Kauno arenai statyti. A. Šemeta prašė Seimą apsispręsti ir priimti politinį sprendimą, ar papildomai skirti 18 mln. litų Valdovų rūmų statybai užbaigti.

Nukelta į 6 psl.

„Mes per daug investavome į vartojimą, paėmėme per daug paskolų būstui“, – sakė finansų ministras. Alfa.lt nuotr.

Nutarta steigti Energetikos ministeriją

Vilnius, gruodžio 15 d. (BNS) – Vyriausybė nutarė įsteigti naują – Energetikos ministeriją. Energetikos ministru taps Arvydas Sekmokas, dabar dirbantis ūkio ministro pata-rėju.

Posėdyje ministrų kabinetas pritarė Energetikos ministerijos įsteigimo įstatymo projektui ir su juo susijusių įstatymų pakeitimų projektams bei Vyriausybės įstatymo pataisams ir ir teiks jas svarstyti Seimui.

Įstatymų projektais numatoma, kad Energetikos ministerijai bus perduotos Ūkio ministerijos funkcijos energetikos srityje. Ministerijos įkūrimas papildomai biudžetui nieko nekainuos.

Š. Adomavičius – užsienio reikalų viceministras

Vilnius, gruodžio 16 d. (BNS) – Užsienio reikalų viceministru bus paskirtas šiuo metu Lietuvos ambasada Italijoje vadovaujantis diplomatas Šarūnas Adomavičius. Kaip sakė užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas, Š. Adomavičius bus atsakingas už konsulinius ir teisės klausimus bei ryšius su parlamentu.

Užsienio reikalų ministerijos sekretoriumi taps dabartinis Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Evaldas Ignatavičius. Jis bus atsakingas už Europos kaimynystės politiką ir ryšius su Rusija.

Lietuvai valiutos devalvavimas negresia

Vilnius, gruodžio 16 d. (BNS) – Tarptautinio valiutos fondo (TVF) misijos Lietuvoje vadovė Catriona Purfield mano, kad šalyje veikiantis valiutų valdybos modelis yra veiksmingas ir lito devalvacijos galimybės nėra.

„Mes nematome devalvacijos. Apie tokią galimybę nediskutavome. Valiutų valdyba tebėra centrinė ekonominės politikos dalis, prisidedanti

prie makroekonominio stabilumo ir padedanti ateityje įsivesti eurą. TVF tvirtai remia Lietuvos valiutų valdybos modelį“, – teigė C. Purfield.

Premjeras Andrius Kubilius taip pat pabrėžė, kad lito devalvavimas nepadėtų Lietuvai spręsti išskylančių ekonominių problemų. „TVF palankiai įvertino daromus veiksmus ir planus, ir tai mums leidžia su santūriu optimizmu žiūrėti į ateinančius

metus. Šiandien sutarėme, kad neplanuojam ir nesiruošiam planuoti jokių valiutos devalvacijos galimybių bei šiuo metu nesitarėme skolin-tis iš TVF sprendžiant mūsų proble-mas“, – sakė A. Kubilius.

Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas yra ne kartą pabrėžęs, kad nėra jokio pagrindo ne tik valiutos devalvacijai, bet ir kalboms apie tai.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. LSS 2008 m. vadovų suvažiavimas. Vydūno fondo naujienos. „Lituanicos“ tunto skauto žygdarbis (p. 2, 8)
- Apie ministerijų perkėlimus (p. 3)
- „Vaiko vartai į mokslą“ susitikimas su viešniomis iš Lietuvos (p. 4)
- Įkurta Psichologinės ir dvasinės pagalbos draugija (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Pinklės (8) (p. 9)
- V. Kudirkos giminės JAV (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.52 LT
1 EUR — 3.45 LT

Betliejuje įžiebta Kalėdų eglė

Betliejuje šiomis dienomis jaučiama itin pakili nuotaika.

Bernardinai.lt nuotr.

Vilnius, gruodžio 16 d. (Bernardinai.lt) – Pirmadienį pagrindinėje Betliejaus aikštėje buvo iškilmingai įžiebta didelė Kalėdų eglė. Iškilmės ženklino oficialią 2008 metų Kalėdų laikotarpio pradžią Betliejuje.

Pasak Betliejaus katalikų parapijos klebono kun. Samuel Habib, Betliejaus gyventojams šių metų Kalėdos yra ypatingas vilties metas.

„Betliejuje šiomis dienomis jaučiama itin pakili nuotaika. Vietinių gyventojų patiriamas kalėdinis džiaugsmas užkrečia turistus ir piligrimus bei teikia vilties, kad šių metų Kalėdos bus linksmesnės nei pereinamais metais. Gyventojus teigiamai nuteikė ypač tai, kad pastebimai sumažėjo smurto apraiškos ir išaugo taikos viltis“, – pasakojo Betliejaus klebonas.

Šiomet Betliejų aplankė apie 1,5 milijono svečių iš užsienio. Kalėdų dienomis laukiama ypatingai daug svečių. Padažnėjęs Šv. Žemės vietovių lankymas daug prisidėjo prie ekonominės padėties pagerėjimo.

Gruodžio 23 d. įvyks tradicinės Jeruzalės ir Betliejaus vaikų eitynės už taiką. Vaikai ateis į Jėzaus užgimimo baziliką ir joje melstis už Artimųjų rytų bei pasaulio taiką. Berne-lių Mišias šv. Kotrynos bažnyčioje aukos Jeruzalės lotynų patriarchas.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-16-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

LSS 2008 m. VADOVŲ SUAŽIAVIMAS

Sąžiningumas – Mandagumas – Kūrybingumas

Penktadienį vakare, spalio 24 d., vadovai pradėjo rinktis Cuyahoga nacionaliniame parke netoli Clevelando. Keleivius prie registracijos stalo sutiko sesė Julija Wendt, o valgykloje laukė vakarienė, paruošta Clevelando skautininkų draugovės ir „Židiniečių“ būrelio.

Pirmąjį užsiėmimą vedė sesė Dana Mikužienė – mokė kaip siūti skilčių gaireles, šalikus ir pirštines. Paprasta medžiaga stebuklingai pavirto į skilčių gaireles, o nepažįstami dalyviai susipažino ir tapo skiltimis.

Šeštadienio rytą sesės Andrėjos Kielaitės vadovaujami salėje atlikome trumpą mankštą. Po pusryčių komendantė Tara Mikužytė visus išrikiavo suvažiavimo atidarymui. Pirmas uždavinys – skiltys nagrinėjo įvairias temas ir pristatė siūlymus apie lietuvių kalbos vartojimą, specialybes, Duty of Care, saugumą su peiliais, blaivybę ir asmeninių žinių lapus. Brolis Paulius Mickus vedė svajonės užsiėmimą, kurio metu neleido kalbėti apie praeitį (feedback), bet ragino išvaizduoti puikesnę ateitį (feed-forward).

Pietų metu visi dalyviai išvyko į amerikiečių skautų Camp Butler stovyklavietę. Ten brolis Donatas Ramanauskas su padėjėjais vedė Paspalčių ieškonę. Brolis Donatas Čikagoje buvo suruošęs platesnę, gerai pavykusią ieškonę 2007 m. pavasarį. Vadovų suvažiavimas buvo labai gera proga išplatinti ieškonę, kad kiti vadovai ir vietovės galėtų surengti panašų renginį. Yra rimtų kalbų, kad 2009 m. pavasarį Toronte vyks kita Paspalčių ieškonė!

Iš Camp Butler nuvažiavome į gretimą Camp Manatoc, kur vasaros metu vyko IX Tautinė stovykla. Ten aplankėme gražų beržą, kuris buvo pasodintas LSS vardu kaip broliškumo ir seseriškumo simbolis tarp lietuvių ir amerikiečių skautų. Trumpos apeigos dalyvavo ir Camp Manatoc direktorius. Perskaitėme Tarybos pirmininko brolio Plačo sveikinimą ir su entuziazmu padainavome dainą. Suvažiavimo fotografė sesė Renata Borucki visus nufotografavo, po to grįžome į suvažiavimo patalpas.

Vakare Tėvas Kijauskas aukojo šv. Mišias. Per pamokslą jis suvedė skautų šūkį „Dievui, Tėvynei ir Artimui“ su stebuklinga Dievo Trejybės meile. Po Mišių sesės Dalia Povilaitienė ir Vanda Alekniene aiškino apie LSS žymenų reikalavimus ir ragino vadovus apdovanoti pasižymėjusius skautus. Žymenis ir pažangumo laipsniai yra svarbi skautų auklėjimo dalis. Tuoj po sesių dalies vyko apdovanojimo apeigos.

Vadovų suvažiavimus jau ketverius metus remia Clevelando skautininkų draugovė ir Clevelando „Židiniečių“ būrelis. Už jų nenutrūkstanti gerą darbą Skaučių seserijos vadija apdovanojo jų vienetų Tėvynės dukros žymenimis. Sesė Virginija Rubinski perkaitė vyriausios skautininkės išakymą. Skautininkės Irena Gedrienė ir Marytė Puškorienė priėmė įremintus Žymenis abiejų vienetų vardu. Dėkojame Clevelando sesėms ir tikimės dar daug metų tęsti šią gražią tradiciją!

Labai įdomiai sesė Judita Balcita pasakojo ir rodė skaidres apie žvaigždynus. Ji buvo labai gerai pasiruošusi, sklandžiai aiškino ir patraukė visų dėmesį. Sesė Judita yra kylanti žvaigždė!

Vakaro programą suorganizavo ir vedė sesė Alvida Baukutė-Rukuižienė. Vyko dainavimo žaidimas, kuriame vadovas turėjo nupiešti paveikslėlius, o skilties nariai – atspėti dainos pavadinimą ir sudainuoti pirmą posmelį. Su dideliu entuziazmu ir net įsikarščiavimu skiltys rungėsi vienos prieš kitas. Keli vadovai net balsus pradėjo prarasti. Po dainavimo žiūrėjome du filmus. Pirmą – apie 2007 m. Paspalčių ieškonę Čikagoje, antrą – apie „Lituanicos“ tunto prityrusių skautų kelionę dviračiais į Rako stovyklą. Abiejų filmų „prodiuseris“ yra brolis Audrius Aleksūnas.

Sekmadienio rytą sesė Liana Liubinskaitė vedė smagią mankštą. Visi ėjome gaivinančiam pasivaikščiavimui po mišką. Prieš sutvarkant patalpas, susirinkome trumpam susikaupimui, o prieš išvažiuojant į namus – suėjome paskutiniam žaidimui, kurį vedė brolis Audrius Remeikis. Suvažiavimo uždarymo metu pažymėjome ir apdovanojome suvažiavimo dailininkus sesę Gintą Sutkutę ir brolių Kazį Šoliūną. Nekantraujame pamatyti jų kūrinius netolimoje ateityje! Taip pat padėkojome Clevelando tuntininkams – sesei Virginijai Rubinski ir broliui Remigijui Belzinskiui už rūpestingą ruošą, ūkio darbus, patarimus ir už raginimą vietiniams vadovams dalyvauti suvažiavime.

Brolis Tomas ypatingai padėkojo sesei Danai Mikužienei už jos pastangas ruošiant ir vedant šį suvažiavimą. Sesės Danos dėka iš Čikagos atvyko didelis būrys vadovų, kurie šiame šimtmetyje davė gintarių, skautų vyčių ar budžių įžodžius. Ji apsiėmė ir penktadienį vakare sėkmingai vedė siuvimo užsiėmimą, o sekmadienį – visuotines pamaldas. Be jos pastangų suvažiavimas nebūtų buvęs toks sėkmingas.

Budėk! Gero vėjo!

Suvažiavimo viršininkas

Vydūno fondas įsteigė Vytauto Mikūno vardo premiją

Fil. Vytauto Mikūno vardo premijos įsteigimo metu dalyviai (I eilėje iš k.) fil. Algirdas Stepaitis, Vilniaus universiteto prorektorius prof. Juras Banys, VF tarybos pirm. fil. Leonas Maskaliūnas, VF valdybos pirm. fil. dr. Vytautas Černius, LR Švietimo ministras dr. Algirdas Monkevičius. (II eilėje iš k.) filialistai: dr. Algirdas Marchertas, Šarūnas Rimas, dr. Arūnas Drugelis, Vytautas Šliūpas, Vanda Šliūpienė, Ritonė Rudaitienė, Jūratė Variakojienė, dr. Renata Staniškienė ir Vida Brazaitytė. Laimutės Stepaitienės nuotr.

Sutarčių dėka, Vydūno fondo (VF) valdybos pirm. fil. dr. Vytautas Černius ir Vilniaus universiteto rektorius atstovaujantis prorektorius prof. Juras Banys 2008 m. lapkričio 30 d. susitiko VF būstinėje, Lemont, IL.

Suėjimo metu dalyvaujant VF tarybos pirm. fil. Leonui Maskaliūnui, valdybos ir tarybos nariams ir svečiams – ypač malonu, kad dalyvavo LR Švietimo ministras dr. Algirdas Monkevičius – buvo pasikeista su Vilniaus universiteto studentų premijų sutartimis, atnaujinant Sofijos Čiurlionienės ir įsteigiant buvusio ilgalaikio valdybos pirmininko ir vieno iš VF steigėjų fil. Vytauto Mikūno premiją ekonomiką studijuojančiam II kurso studentui. Sovietams okupuojant Lietuvą, fil. Vytautas Mikūnas studijavo Vilniaus universitete, Ekonomikos fakultete.

tams okupuojant Lietuvą, fil. Vytautas Mikūnas studijavo Vilniaus universitete, Ekonomikos fakultete.

Vydūno fondo info

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiučiams. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Daugiau informacijos apie lietuvių skautų veiklą rasite internete adresu: www.skautai.net

„Skautybės kelias“
tęsimas 8 psl.

APIE MINISTERIJŲ PERKĖLIMUS

ELIGIJUS DZEŽULSKIS-DUONYS

Vos užsiminus apie vienos ministerijos perkėlimą į Kauną, tuoj pasi-
pylė patyčios ir užgauliojimai. Arčiau
savęs, į savo kiemą, girdi, kelia ir t. t.,
ir t. t.

O juk ši idėja tokia pat sena, kaip
ir mūsų dabartinė valstybė. Terito-
riškai mažoje šalyje neproporcingai
išpūsti sostinė, tik joje sutelkti visos
valdžios ir valdymo institucijos yra
veikiau karaliaus dvaro atkūrimo at-
kartojimas nei demokratinės valsty-
bės kūrimas. Vilnius ir taip dažnai
parazituoja likusios Lietuvos sąskai-
ta, tad ne pro šalį jam būtų kai ko ir
atsisakyti kitų miestų labui. Juk
dabartinė Lietuva tai ne vien Vilnius,
nors ir kaip, galimas daiktas, kai kam
to norėtųsi.

Sėkmingi kitų Europos šalių
pavyzdžiai įkurdinant ministerijas ne
vien sostinėse, pasiklausius žmonių
kalbų, gali virsti pačiais nesėkmin-
giausiais. Betgi kitose šalyse koky-
biniai gyvenimo skirtumai tarp sosti-
nės ir kitų regionų nėra tokie drastiš-
ki. Pagaliau, kitose šalyse miestai ir
regionai turi daugiau arba, jeigu no-
rite, veiksmingesnę savivaldą, ir
jiems dažnai nėra motais, kur yra iš-
kūrusios centrinės institucijos ir kas
jose darosi. Pas mus gi bemaž visos,
net ir savivaldos lygmens smulkme-
nos sprendžiamos sostinėje. Tad to-
kie palyginimai ne visada yra vykę.

Provincija tėra nuo romėnų laikų paplitęs geografi- nis pavadinimas, kai kuriems pat- apės, deja, ir dvasine savęs bei kito matymo kategorija.

Kaimo reikalų ministerija Kaune
– racionalus siūlymas dėl patogesnio
atvažiavimo iš įvairių Lietuvos kam-
pelių (kaimelių) ir dėl su kaimu bei
žemės ūkiu susijusių visuomeninių
institucijų susitelkimo Kaune ir apie
Kauną. Tačiau miesto centre (dar) ne
kokios bulvės ar miežiai žaliuoja, tad
greta šios institucijos visai derėtų ir,
tarkim, Kultūros ar Švietimo ir mok-
slo ministerija – juk aukštųjų mokyk-
lų ar aukštojo meno renginių Kaune
ne mažiau nei Vilniuje. Jei dalis svar-
bių susisiekimo reikalų tiesiogiai
sprendžiami Klaipėdoje ar Mažajoje
Lietuvoje, tai visai racionalu Susisie-
kimo ministeriją ar jos dalį kelti į šį
miestą. Žinoma, nereikia perlaužti
lazdos: Užusalis ar Balbieriškis nebū-
tų vykęs pasirinkimas dėl daugybės
priežasčių. Tačiau Kaunas, Klaipėda
(gal dar Šiauliai) tikrai tam tinka.

Juk ministerijų klerkai (o ir mi-
nistras), tematydamį Vilnių, net ne-
įsivaizduoja, kaip realiai gyvena žmo-

nės, kaip yra tvarkomi jų kuruojamos
srities reikalai bet kur už Vilniaus
ribų. Geriausi atveju, jie kitus mies-
tus mato pro savo automobilių lan-
gus. Atvykę dalyvauja puikiame pri-
ėmimo ir vėl sušokę į automobilius
dumia atgal. Pagaliau kaip kitaip at-
gaivinsim sostinės ir asmeninių inte-
resų sąskaita nustekentus Lietuvos
regionus? Juk galėjome ES struktūri-
nę paramą skirstyti ne vien ūkiniu-
šakiniu, bet ir regioniniu principu,
kas būtų leidę aplyginti nuolat vis au-
gusius gyvenimo lygio skirtumus at-
skiruose Lietuvos regionuose. Bet
tuomet greičiausiai nulėmė asmeni-
niai valdžioje buvusių interesai: taip
lengviau buvo pasisavinti dalį pinigų,
nusodinant juos į savas ar draugų bei
rėmėjų įmones. Juob kad konkrečioje
vietovėje po finansinės paramos iš-
savinimo jos vaizdas turėtų realiai
keistis.

Tad reikia tik sveikinti žmones,
kurie ryžtasi nuo kalbų pereiti prie
darbų. Ir visai nesvarbu: Jonaitis, Pe-
raitis ar Povilaitienė apie tai prabilo.
Dera juos visapusiškai palaikyti ir
drauge ieškoti optimaliausių perkėli-
mo sprendimų, o ne šaipytis. Argu-
mentas, kad ministras ir jo darbuoto-
jai, būdami šalia kitų valdžios institu-
cijų, gali greičiau sulakstyti vieni pas
kitus, informacinių technologijų vei-
kimo eroje, atrodo, labiau iškelia nu-
sistovėjusių ir neskaidrią svainių
praktiką, o ne realius sunkumus.

Žinoma, dalis žmonių bus priver-
sti daugiau judėti. Bet ir taip nemaža
dalis žmonių jau važinėja dirbti į sosti-
nę iš kitų miestų. Iki šiol tai niekam
nekluvo. Pavažinėti ir vilniečiai, o
gal panorėtų būstą kitame mieste iš-
sinuomoti. Eitų valgyti, vakare gal
paprastogautų – juk pigiau. O kur
dar tarptautinės konferencijos, semi-
narai etc. – argi jų negalima organi-
zuoti ne sostinėje? Štai ir visos regio-
ninės ekonomikos gaivinimo paketas.
Ir įsikalkime sau į galvą: provincija
tėra nuo romėnų laikų paplitęs geog-
rafinis pavadinimas, kai kuriems pa-
tapės, deja, ir dvasinio pobūdžio sa-
vęs bei kito matymo kategorija.

Tad gal geriau ministras vienas
ar su nedidele palyda pavažinėti į sosti-
nę, kai to prireiks, negu gerokai di-
desni, iš kitur atvykę būriai po sosti-
nę blaškysis, keldami ir taip jau siau-
bingas transporto spūstis. Be to, atsi-
rastų puiki proga deramai sutvarkyti
visuomeninį šalies transportą, kuris
vis dar nepažengė toliau Tarybų Są-
jungos sukurtų standartų ir gerokai
nusileidžia europiniams. Tai reiškia,
jog jis važiuoja retai ir lėtai, o jo pa-
togi vis dar nuliniai. Pirmiausia tu-
riu galvoje susisiekimą traukiniais
tarp didžiųjų Lietuvos miestų. Iš šio
susisiekimo pagerinimo laimėtų visi
šalies gyventojai. Tai būtų realus
žingsnis į socialinės (regioninės) at-
skirties mažinimą, aplinkos tausoji-
mą, gyvenimo kokybės vienodinimą.

Tikrai demokratinė valstybė turi
vadovautis principu: viską decentrali-
zuoti kiek tik įmanoma, o centralizuoti,
kiek tai būtina. Taigi bet kurių mi-
nisterijų, departamentų, kitų valstybi-
nių įstaigų galimas išdėliojimas už Vil-
niaus ribų yra sveikintinas dalykas.

Bernardinai.lt

Sovietinės represijos pasekmės – drąsa jas tyrinėti

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Nesenai pasibaigusiame XIV Pasaulio Lietuvių mokslo ir kūrybos
simpoziume didelio susidomėjimo sulaukė paskutinė plenarinė
sesija, kurioje buvo aptartos sovietų represijos Lietuvoje ir jų psi-
chologinės pasekmės po 50 metų. Sesijai vadovavo ir įžanginį žodį tarė dr.
Algis Norvilas. Savo pranešimus davė trys mokslininkai iš Lietuvos. Jų ir
visų kitų simpoziume išgirstų mokslinių pranešimų santraukas buvo ga-
lima rasti iš anksto išspausdintame „Tezių rinkinyje“.

Iš Danutės Gailienės pranešimo sužinojome, kad nuo 2000 m. Lietu-
voje pradėta plati studija apie sovietų ir nacių represijų psichologinius pa-
darinius, kurią atlieka Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo
centras bei Vilniaus universiteto Klinikinės ir organizacinės psichologijos
katedra. Jos pranešime pristatyti svarbiausi rezultatai, gauti ištyrus pu-
santro tūkstančio buvusių partizanų, politinių kalinių, tremtinių ir kitų
represuotųjų. Rasta, kad represijos pasekmės reiškiasi iki šiol. Dau-
gumai nukentėjusiųjų būdingos įvairaus intensyvumo somatinės, psicho-
loginės ir socialinės problemos. Būdingi traumos simptomai: košmariški
sapnai, prisiminimų proveržiai, nesuvaldomas verksmas, pažeminimo
jausmas. 83 proc. traumos sutrukdė pasiekti svarbių gyvenimo tikslų, pa-
lyginti su 29 proc. kontrolinėje grupėje esančiųjų. Nors represuotųjų kan-
čios jiems atsiliepa net praėjus dešimtmečiams po jų išlaisvinimo, tai ne-
reiškia blogo prisitaikymo prie aplinkos. Dažnai žmonės, nors ir kamuojami
kai kurių sunkumų, gyvena visavertį gyvenimą. Rasta, kad didelę
reikšmę turi tokie apsauginiai veiksmai kaip įsitikinimai (tikėjimas Die-
vu, dvasinė stiprybė), idealai (viltis) ir žmonių solidarumas (šeimos ir arti-
mųjų parama).

Dr. Evaldo Kazlauskio pranešime buvo pristatytas sovietinių traumų
tarpgeneracinių padarinių psichologinis tyrimas, atliktas Vilniaus univer-
siteto mokslininkų grupės. Keletą pastarųjų dešimtmečių tyrinėjama, ko-
kį poveikį, ypač sunkios psichologinės traumos, turi antrajai kartai. Tyri-
mų rezultatai yra prieštaringi. Nemažai tyrimų parodė, kad tėvų traumini-
nė patirtis turi psichologinių pasekmių jų vaikams. Išsamesnės studijos
atskleidė, kad reikšmingų pasekmių įvertinant potrauminio streso paplitimą
ir kitus klinikinius rodiklius antroje kartoje nerandama. Pranešėjas
patebėjo, kad iki šiol tarpgeneraciniai psichotraumatologijos tyrimai
daugiausia buvo atliekami analizuojant holokaustą išgyvenusiujų pali-
kuonis. Nors komunistinių represijų metu šimtai tūkstančių lietuvių pa-
tyrė ypač sunkų ir ilgalaikį traumavimą, sovietinių represijų psichologi-
nių antros kartos tyrimų beveik nėra. Pristatytoje studijoje buvo anali-
zuota, kokias pasekmes turi tėvų politinių represijų patirtis jų jau suau-
gusiems vaikams. Tyrimo dalyviai buvo represuotų šeimų vaikų grupė
(viso 187) ir kontrolinė grupė (viso 224). Rasta, kad reikšmingai skiriasi
represijas patyrusių asmenų vaikų ir kontrolinės grupės neveltis lygis ir
potrauminio streso sutrikimo požymiai. Tačiau vidinės darnos ir traumos
simptomų klausimyno rezultatai šiose grupėse nesiskiria. Nustatytas ry-
šys tarp represijas patyrusių asmenų ir jų vaikų psichologinės sveikatos.
Kuo represijas patyrusių asmenų psichologinės sveikatos rodikliai pras-
tesni, tuo prastesni ir jų suaugusių vaikų psichinės sveikatos rodikliai.

Psichologė Vėjūnė Domanskaitė-Gota kalbėjo apie „Užmirštą“ karą –
Lietuvos Afganistano karo veteranų psichologinę būklę po septyniolikos
metų. 1979–1989 m. Afganistane vyko karas, kuriame privalomąją karinę
tarnybą atliko apie 5 tūkstančiai lietuvių. Kaip šis patyrimas veikia Lie-
tuvos Afganistano karo dalyvių savijautą, santykius ir jų gyvenimą? –
klausė pranešėja. Atliktame tyrime norėta nustatyti, ar skiriasi karinis
patyrimas ir prisitaikymas gyvenime po tarnybos tyrinėtose dviejose Lie-
tuvos vyrų grupėse – tarnavusiųjų Afganistane (viso 174 vyrai) ir Sovietų
sąjungos teritorijoje (94 vyrai), kur nevyko karo veiksmai. Pranešime pri-
statytas trauminis patyrimas, dalyvavimo kare pasekmės ir tarpiniai
veiksmai, susiję su traumos padariniais. Išvadose teigta, kad Afganistane
tarnavę vyrai patyrė žymiai daugiau ir sunkesnių trauminių įvykių ir iš-
gyvenimų. Po 17 metų beveik trečdalis Afganistane tarnavusių vyrų turi
potrauminio streso sutrikimą, o kontrolinėje grupėje tik 2 proc. Afgani-
stane tarnavusiems vyrams sugrįžus po tarnybos sunkiau sekė prisitai-
kyti gyvenime, nei vyrams, tarnavusiems Sovietų Sąjungoje. Dabartiniu
metu po tarnybos afganų prisitaikymas yra žymiai prastesnis, nei vyrų,
tarnavusių Sovietų Sąjungoje.

Pranešimų diskutantas dr. Romualdas Kriaučiūnas teigė, kad šioms
mokslininkams reikėjo drąsos tyrinėti sovietų represijų pasekmes. Tuo
tarpu norint tyrinėti nacių represijų aukas jau yra susidariusi tam tikra
socialinė bei politinė paskata. Apie tai yra paskelbti straipsniai, išleistos
knygos, sukurti filmai. Su laiku išsikovotos ir piniginės kompensacijos.

Yra tendencija į žmogaus išgyventas traumas ir jų pasekmes žiūrėti
kaip į simptomus, tarsi iš šalies prilipusius šašus. Tam turima ir formali
diagnozė – potrauminio streso sutrikimas. Galima į visa tai žiūrėti kaip į
asmens patirtį ir tapatybę aptariančius faktorius. Tai ypač tiktų kalbant
apie tėvų traumų poveikį antrajai kartai. Jeigu bet kokia tėvų patirtis turi
įtakos jų vaikams, tai nereikia stebėtis, kad tėvų trauminė patirtis irgi tu-
ri įtakos. Traumų paliestieji buriasi į draugijas ir organizacijas ne vien
trauminei patirčiai pasidalinti, vienas kitą palaikyti, bet ir praktiškų inte-
resų vedami.

Nukelta į 9 psl.

Org. „Vaiko vartai į mokslą” narių susitikimas su viešniomis iš Lietuvos

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

JAV Padėkos savaitgalį Čikagoje ir jos apylinkėse gyvenantys lietuviai galėjo dalyvauti įvairiuose XIV Mokslo ir kūrybos simpoziumo renginiuose bei kituose tą savaitgalį vykusiuose koncertuose. Organizacijos „Vaiko vartai į mokslą” nariai ir rėmėjai rinkosi į šiek tiek kuklesnį pobūvį. Sekmadienį, lapkričio 30 d. rytą, valdybos narės Ritos Venclovienės namuose įvyko jaukus susitikimas su trimis viešniomis iš Lietuvos, Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo prasidėjimo vargdienių seserų kongregacijos narėmis – s. Daiva, Dalia ir Jolita. Pirmosios dvi gyvena Kaune, trečioji – Vilniuje.

Susirinkusieji buvo supažindinti su seserų darbu Lietuvoje. (Šiuo metu seserų Lietuvoje yra: 61 – amžinųjų įžadų, 4 – laikinųjų, 1 – novicijoje). Daug kas jau šiek tiek pažįsta šios kongregacijos veiklą Š. Amerikoje (seseris dažnai vadiname „putnamietėmis”, nes Putnam, CT yra jų pagrindiniai namai, JAV provincijos centras). Su šios kongregacijos narėmis Lietuvoje org. „Vaiko vartai į mokslą” dirba nuo pirmųjų organizacijos įsisteigimo dienų – 1998-ųjų. Mokslo ir kūrybos simpoziumo metu 1997 m. Čikagoje s. Daiva Kuzmickaitė ir Čikagoje gyvenančios pedagogės ir socialinės darbuotojos formavo iniciatyvinį būrelį, kuris vėliau išaugo į organizaciją, veikiančią iki šiol. Visos rūpinosi tuo metu vadintais „gatvės vaikais” (vėliau terminologija pasikeitė į „socialiai remiamų šeimų vaikus”), kurie nelankė mokyklos. Organizacija remia du Vargdienių seserų įsteigtus pomokyklinius dienos centrus Vilniuje ir laikinosios globos namus bei globos namus Marijampolėje ir Rumbonyse.

2008 m. vasarą kongregacijos išrinkta vyresnioji s. Daiva Kuzmickaitė yra socialinė darbuotoja ir sociologijos dėstytoja Vytauto Didžiojo universitete, mokslinė bendradarbė Išeivijos studijų centre Kaune (skaitė pranešimą XIV Mokslo ir kūrybos simpoziume). Ji pasakojo, kad po paskyrimo vienuolijos vyresniąja jai tenka šiek tiek mažiau dirbti mokslinį darbą ir vis dažniau sugrįžti prie socialinio darbo, nes kongregacijos darbas Lietuvoje yra susijęs su žmonių gerove – dirbama su vaikais, jaunuoliais, studentais, šeimomis, globjami seneliai. Kaune seserų vienuolynas, esantis Žeimenos gatvėje, pastatytas Š. Amerikoje gyvenančiųjų se-

serų ir jų rėmėjų dėka. Ten svečiai gali apsinakvoti tam paskirtame vienuolyno aukšte. Matulaičio namuose vyksta rekolekcijos (tai pat org. „Vaiko vartai į mokslą” seminarai remiamų centrų vadovams, darbuotojams, savanoriams). Apylinkės žmonės lanko koplyčioje laikomas šv. Mišias. Veikia šeimos klubas, kurio nariai raginami dalytis savo problemomis ir patirtimi vieni su kitais. Kitame name, pačiame Kauno centre gyvena s. Dalia Kaminskaitė, kuri globoja ten gyvenančias studentes, atvykusias į Kauną iš įvairių kaimų.

Iš kairės: viešnia iš Kauno s. Daiva Kuzmickaitė, org. „Vaiko vartai į mokslą” tarybos narys Rimas Griškėlis, valdybos narė Rita Venclovienė ir narė Regina Griškėlienė.

Prie pagrindinio vienuolyno provincijos centrinio pastato Marijampolėje veikia senelių namai (į kuriuos patekti gyventi yra laukiančiųjų sąrašas) ir laikinosios globos namai „Šaltinėlis”, kuriuos remia org. „Vaiko vartai į mokslą”. Rumbonyse veikia parapijos senelių namai ir seselių globoje „Paguodos namuose” auga našlaičiai, vystoma pomokyklinė veikla apylinkės vaikams bei jaunuoliams, taip pat „Vaiko vartai į mokslą” organizacijos remiama. Kitos kongregacijos seserys gyvena ir dirba Kaišiadoryse, Mosėdyje ir, žinoma, Vilniuje. Ne vienas keliaujantis lietuvis iš Šiaurės Amerikos ar kitur yra apsistojęs svetinguose seserų svečių kambaryuose, vienuolyno patalpų komplekse prie Katedros aikštės (netoli Prezidentūros, žiūrint, kas kam svarbiau, kaip viena seselė švelniai pasakė).

Po s. Daivos įvado apie seserų darbą Lietuvoje ir jų „tiesioginės akcijos” veiklą, s. Jolita Matulaitytė papasakojo apie Vilniuje veikiančią

„Carito” vaikų dienos centrą „Vilties angelas”. Tai pirmasis org. „Vaiko vartai į mokslą” remiamas centras, kuris gyvuoja ir klesti iki šių dienų. Centras veikia jau 14 metų, o s. Jolita jame dirba jau 8 metus. (Kas yra lankęsis šiame centre, gali matyti, kiek širdies ir darbo ji įdeda, koordinuodama šio centro veiklą, žmones ir darbus). „Vilties angelas” veikia kiekvieną dieną. Jame dirba 6 darbuotojai ir 40 paruoštųjų savanorių, kurie įsipareigoja tam tikromis dienomis ir valandomis dirbti centre. (Tai išsigelbėjimas didmiestyje veikiančiam centrui, nes mažesniuose miesteliuose kartais sunku rasti užtenkamai pajėgių ir pasišventusių savanorių.) Centras lanko 70 vaikų (4–18 metų), su kuriais dirbama intensyviai (mažiausieji nuo 4–6 m. centre lankosi tik vieną kartą per savaitę). Centras taip pat palaiko artimus ryšius ir netiesiogiai dirba su keturiais parapijos centrais, kuriuos lanko dar 150 vaikų. Taip pat palaikomi ryšiai dar su

kitų šešių parapijų centrais, padedama ruošti ten dirbančius savanorius. Kas tie vaikai, kurie lanko „Vilties angelo” centrą? Jie iš sunkumų išgyvenančių, nedarnių šeimų. Šeimose auga 1–9 vaikai, dažnai jie gyvena vien su motinomis, kartais su patėviais ir pan. Centre dirbama atskirai su motinomis, kurios sutinka priimti tokią paramą. Šeimose dažnos problemos yra priklausomybė ir materialinis skurdas. Centro darbuotojams tenka padėti šeimoms, kai jos turi reikalų su valstybinėmis įstaigomis. Vyksta individuali ir grupinė veikla, paaugliams siūloma didžiojo brolio/sesers („Big Brother, Big Sister”) programa.

Reikalui esant, centrą lankantys vaikai nukreipiami konsultacijoms pas psichologus. Vaikams padedama ruošti pamokas. Vedamos ugdymo programos, įskaitant penkias, kurias yra paruošęs „Vaiko vartai į mokslą” redakcinis kolektyvas. Centras taip pat koordinuoja ir veda katekezę, re-

kolekcijas, dirba su tėvais – socialinėms konsultacijoms, teikia pagalbą tvarkant šeimos biudžetą, padeda su darbo įgūdžiais. Vedamos kulinarijos pamokos, kad tėvai ir vaikai pasimokyti, kaip paruošti sveiką maistą. Buvo įdomu sužinoti, kad ne vienoje šeimoje bent vienas iš tėvų yra užaugęs globos namuose. Todėl dedamos pastangos dirbant su šeimomis, organizuojant tėvų savipagalbą, renginius bei stovyklas tėvams ir visai šeimai. Centrų darbuotojams rūpi šių šeimų vaikai. Tėvų priklausomybė nuo alkoholio ir kitos problemos paveikia vaikus, jų pasitikėjimą savimi. Europos Sąjungos programos dėka „Vilties angele” kasmet savanoriauja vienas ar du studentai iš užsienio, paskutiniu laiku iš Prancūzijos ir Lenkijos. Šie savanoriai gauna dienpinigius, bet vadovaudamiesi katalikiškais principais, jie su pasišventimu dirba jiems pavestus darbus, per tuos metus ar net dvejus, gyventus Lietuvoje, išmoksta kalbėti lietuviškai.

S. Jolita taip pat truputį papasakojo apie šiek tiek mažesnę seserų vadovaujamą dienos centrą „Senamiesčio vaikai”, kuri „Vaiko vartai į mokslą” organizacija taip pat remia. Ten vaikai atlieka pamokas, išmoksta dirbti su kompiuteriais, eina ugdymo programas, panašiai, kaip ir kituose organizacijos remiamuose centruose. Centro patalpose, šv. Kryžiaus namuose, kiekvieną dieną vyksta intensyvi socialinė veikla – anoniminių alkoholikų ir Alanon susirinkimai, teisininkų, psichologų, socialinių darbuotojų konsultacijos. Buvo įdomu sužinoti, kad centre veikia skalbykla benamiams, senjorų programa vienišiams, toje apylinkėje gyvenantiems gyventojams.

Diskusijos su mielomis viešniomis seserimis galėjo tęstis ilgiau, bet reikėjo skubėti į šv. Mišias Pal. Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje, o po to eiti į XIV Mokslo ir kūrybos užbaigimo sesijas. Org. „Vaiko vartai į mokslą” nariai yra dėkingi seserims, kad jos paskyrė laiko susitikti su organizacijos nariais. Buvo labai malonu su jomis pabendrauti, ypač tiems organizacijos nariams, kuriems neteko matyti seserų darbų vaisių Lietuvoje. Linkime seserims geriausių sėkmės jų darbuose su Lietuvos vaikais, organizacijos remiamuose centruose ir visur, kur jos dirba artimo meilės darbus. Sveikiname kongregaciją jų 90 metų gyvavimo sukakties proga (spalio 15-toji, šv. Teresės šventė, kongregacijos gimtadienis). Tegul Dievas laimina jų pastangas.

Organizacija „Vaiko vartai į mokslą” yra pasirūšusi toliau bendrauti su Vargdienėmis seserimis, toliau remti dešimt pomokyklinių dienos centrų bei laikinosios globos namus Lietuvoje. Rėmėjų būreliai Detroite ir Philadelphia jau sėkmingai surengė savo 2008 m. rudens lėšų telkimo projektus. Tradiciniai „Vaiko vartai į mokslą” lėšų telkimo pietūs Čikagos apylinkėje gyvenantiems rėmėjams (atkelti iš 2008 m. rudens) bus rengiami 2009 m. sausio 25 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Pradžią 12:30 v. p. p. Organizacijos nariai ir rėmėjai kviečiami gausiai dalyvauti. Norintys daugiau sužinoti apie organizaciją ir jos veiklą gali apsilankyti jos internetinėje svetainėje adresu:

www.childgate.org

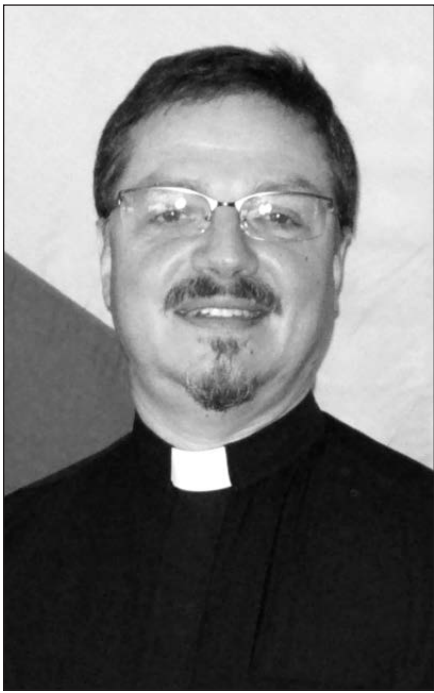
Iš kairės: Raminta Marchertienė (pasisukusi, vos matosi), valdybos narė Danutė Dirvonienė, viešnia iš Vilniaus s. Jolita Matulaitytė, valdybos narė Irena Grigaitienė, svečias iš Washington, DC Algis Lukas, auklėjimo programų red. kolektyvo narė – Raminta Šmulkštienė, narė Marytė Čerņiūtė.

Ramunės Kubiliūtės nuotr.

Čikagoje įkurta Psichologinės ir dvasinės pagalbos draugija

Lapkričio 29 d. XIV Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumo metu susirinko būrelis bendraminčių ir įkūrė Psichologinę ir dvasinės pagalbos draugiją (PDPD). PDPD (toliau Draugija) – pelno nesiekianti organizacija, laisvanorišku pagrindu jungianti visus Šiaurės Amerikoje gyvenančius lietuvius, kuriems rūpi ir kurie rūpinasi Šiaurės Amerikos lietuvių dvasine ir psichologine gerove, ir kurie savo finansiniu ir darbinu įnašu prisideda prie šios laisvanoriškos Draugijos veiklos.

Kalbamės su naujai išrinktu Draugijos pirmininku **kun. Valdu Aušra**.

Kun. Valdas Aušra

– Kaip kilo idėja įkurti PDPD ir kokie buvo pirmieji žingsniai?

– Prieš 6–7 m. susikviesdavau Lietuvių Bendruomenės veikėjus ir profesionalus pakalbėti apie naujai atvykusių lietuvių prisitaikymą gyventi JAV, taip pat ir dviejų imigracinių kartų tarpusavio bendradarbiavimą. Tuos pokalbius užrašydavo ir išspausdindavo „Amerikos lietuvis“. Jau pirmų susitikimų metu iškilo idėja, kad mes turime suteikti pagalbą žmonėms, kurie dėl įvairių priežasčių sunkiai prisitaiko naujoje aplinkoje. Iš tų pokalbių išsivystė praktinis rezultatas: „Paguodos telefonas“, kuris jau veikia beveik 4 metai. „Paguodos telefono“ savanoriai kartą per 2 mėnesius susirinkdavo aptarti iškilusių problemų, situacijų, pasidalindavo patirtimi ir sustatydavo budėjimo grafikus. Kartais tie susirinkimai būdavo paskirti mūsų profesiniam pasiruošimui ir tobulėjimui. Tų susitikimų metu mums išaiškėjo, kad lietuvių, gyvenančių išeivijoje, kai kurios dvasinės ir psichologinės problemos yra aštrios ir jie neturi informacijos, kur galėtų gauti pagalbą jas sprendžiant. Išryškėjo 2 aspektai: tai nepasitikėjimas savo anglų kalbos žinojimu, kitas – galvojimas, kad Amerikos specialistai nesupras iš kitos kultūros atvykusių žmonių situacijos ir negalės suteikti pagalbos. Dėl šių priežasčių priėjome išvadą, kad reikia suburti lietuviškai kalbančius specialistus psichologus, socialinius darbuotojus ir dvasininkus.

– Kokie Draugijos tikslai ir uždaviniai?

– Pagrindiniai Draugijos uždaviniai yra rūpintis lietuvių bendruomenės JAV gerove, siekiant sumažinti socialinę atskirtį bei gerinant psichologinę, emocinę ir dvasinę sveikatą, vykdyti šių problemų prevenciją. Tai bus vykdoma trijuose lygmenyse:

1. Pagalba teikiama lietuvių bendruomenės nariams tiesiogiai dirbant su žmonėmis, taip pat dirbant šviečiamąjį darbą spaudoje, seminaruose, konferencijose.
2. Bendradarbiaujama tarpusavyje tarp įvairių specialistų, pvz., psichologų, socialinių darbuotojų, dvasininkų.
3. Bendradarbiaujama su kitomis JAV, Lietuvos ir tarptautinėmis psichologinėmis ir jai artimų sričių organizacijomis bei keičiamasi patirtimi.

– Kokie ateities planai?

– Ateityje toliau tęsime psichologinės pagalbos liniją („Paguodos telefonas“), galbūt pasikviečiant daugiau savanorių ir padažninant budėjimų skaičių. Primenu „Paguodos telefono“ numerį 1-866-438-7400.

Ieškosim lietuvių, gyvenančių kituose JAV lietuvių telkiniuose, dirbančių panašiose srityse, kurie norėtų prisijungti prie Draugijos veiklos, įgyvendinant mūsų tikslus.

Toliau norime surengti paskaitų ciklą mūsų tautiečiams apie visiems rūpimas problemas. Mes žadame apklausti savo Draugijos narius, kaip jie konkrečiai galėtų įsijungti į Draugijos veiklą, kartu išsiklausysime į lietuvių bendruomenės nuomonę. Iš to padarysime išvadą, kokia kryptimi dirbsime toliau.

Baigdamas noriu pakviesti visus, kuriems mūsų tikslai yra artimi, įsijungti į Draugijos veiklą. Kviečiu ne tik psichologus, socialinius darbuotojus, dvasininkus, bet visus, kuriems rūpi mūsų bendruomenės narių psichinė ir dvasinė sveikata, kurie neabejingi žmonių skausmui ir nelaimėms. Draugijos tel.: 708-422-1433.

– Dėkoju už pokalbį. Sėkmės Jūsų tolimesniame darbe!

Kalbino dr. Ona Radzevičienė

Laiškai, nuomonės, komentarai

ANDRIŲ ŠMITĄ PALYDINT: VISI ŠIĄ SAVAITĘ GRĮŽTAME MINTIMIS Į HIUTENFELDĄ

Sekmadienį vėlai vakare išgirdau žinią, kad Vokietijoje mirė Vasario 16-osios gimnazijos ilgametis direktorius Andrius Šmitas. Iš karto liūdesys ir prisiminimų antplūdis.

Prisimenu tą vakarą prieš 25-erius metus, kai Andrius su žmona Maryte mane, penkiolikos metų amerikietį paauglį, per kažin kokį tėvų sveiko proto nuostabų liapsusą patekusį į Europos širdį su (tuomet dar) stipriu doleriu kišenėje ir be didelių įsipareigojimų, pasitiko su savo ištikimu „Opeliu“ Frankfurto geležinkelio stotyje. Traukiniais ir keltais visą parą keliavau iš Londono į svetimą Vasario 16-osios gimnaziją, kol galop, prieš vidurnaktį patekau į Šmitų globą. Marytė, kaip ir aš – Vašingtono Lietuvių Bendruomenės vaikas, todėl ji kartu su vyru tą vėl vakarą mašina iš Hiutenfeldo kaimo nukeliavo į didmiestį parvežti vokiškai nekalbančio „tėvynainio“. Važiuojant autobanu pirmą kartą gyvenime išvydau skrajojančias pilis – per mašinos kairinius langus matėsi už poros kilometrų naktį apšviestos, aukštai Odenvaldo kalnuose stovinčios tvirtovės, kurios naktį atrodė magiška, kybančios ore. Šmitas kažką tuomet pasakojo apie pilis, istoriją, kryžiuočius, bet man, tada dar sunkiai lietuviškai susivokiančiam, jo žodžiai daugmaž praskriejo pro ausis kaip ir „Opelis“ autobanu. Bet vaizdą iki šiol pamenu, kaip ir draugišką abiejų Šmitų pagalbą man.

Nuvežė į naujuosius namus – į kaimą, kurį aš, kaip ir šimtai mokiinių prieš mane ir šimtai jau po mano grįžimo į Ameriką, vadindome savuoju, nors ir laikinai. Prieš Lietuvos atsivėrimą į pasaulį, iki kurio dar tuomet liko laukti penketą metų, Hiutenfeldo kaimelis užsienio lietuvių jaunimui buvo savotiškas išganymas. Štai čia pirmą kartą sutikau ir pažinau gyvą „Lietuvos lietuvi“, iš čia traukiniais vykome (VLIKo skandalingai pasmerkti) į okupuotą Lietuvą, ir būtent čia užsimezgė drau-

gystės, kurios iki šiol neblėsta.

Ir štai šito lietuviškai vokiško kaimelio centre visuomet stovėjo Direktorius Šmitas. Jis buvo kartu ir gimnazijos kaimelio meras, kartu Lietuvos ambasadorius Vokietijoje, kai kam laikinas tėvas, kam – vyresnysis brolis. Bet visiems jis buvo draugas ir kantrus mokytojas.

Gerbiame direktoriaus Šmito pasakotose pirmą kartą varčiau Šapokos istorijos knygą, išklausiau jo pasakojimų apie visokius ordinus bei totorius. Nors gal Direktorius kartais ir atrodė, kad už didelių antrojo aukšto gimnazijos klasių pastato langų žaliosios Vokietijos pievos ir tolimoje esantys Hemsbacho kalnai šeštadienių popietės saulėje man buvo įdomesni už jo istorijos paskaitą, girdėjau viską. O tose pievose mintyse bandžiau atkurti Lietuvos istorijos didvyrių kovas, viena ausimi klausydamas Direktoriaus žodžių, kita – švelnaus vėjo, keliaujančio per pievų žoles.

Žinau, kad šią savaitę visame pasaulyje panašiais ir kitais prisiminimais Andrių mintyse pagerbs buvę gimnazijos mokiniai. Įsivaizduoju, kaip mano bičiuliai Brazilijoje, Australijoje, Europoje, Kanadoje ir per visą Ameriką nors trumpam stabtelės savo įvairių gyvenimų ritmuose ir su šypsena prisimins reikšmingus pokalbius, ne kartą su juo turėtus. Jau pirmadienio ryte plaukė žinutės į mano elektroninio pašto dėžutę – visi šią savaitę grįžtame mintimis į Hiutenfeldą ir esame vėl kartu. Šiandien vaikštau Niujorko dangoraižių šešėlyje, bet širdis – Hiutenfeldo pilies vėl priglausta.

Marytei, jos ir Andriaus visai šeimynai ir brangiam Hiutenfeldui giliausia užuojauta, o mūsų visų pamiltam Andriui – amžinoji ramybė.

Darius Sužiedėlis

Vasario 16-osios gimnazijos mokinys, 1983–1985

New York, NY

El-paštas: dsuzi@aol.com

DVI MINIATIŪROS IŠ XIV PLMKS

Per neseniai pasibaigusį XIV Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumą (PLMKS) pasijutau kaip naujai atgimęs simpoziumo lankytojas. Gal todėl, kad prisiminiau, jog 1993 metais per VIII PLMKS teko pirmininkauti odontologijos sekcijai ir buvau vienas iš penkių paskaitininkų. Kadangi nesu mokslininkas, o „tik“ praktikuojantis gyd. odontologas (dar prieš keletą metų Lietuvoje vadinamas gyd. stomatologu, o čia Amerikoje vis dar dantistu), reikėjo gerokai pasitempti, kas, atrodo, sužadino didesnę pasitikėjimą savimi. Kaip ten bebūtų, ne tik statistika persūdytos tezės, bet ir pokalbiai tarp paskaitų ir pietų metu paliko neišdildomus išpūdžius, tokius kaip šiedu.

Pirmas: Du gerai žinomi išeivijos veikėjai tarp savęs gyvai šnekučiavosi. Iš toliau nugirdęs tik vieną ryškų žodį „Magdalena“, pribėgęs pertraukiau juos ir neprašytas tariau: „Jei ne visuomet pakankamai garbingai gyvenusi Magdalena tapo šventąja, tai buvę partiečiai irgi gali pasikeisti į gerąją pusę ir tapti normaliais, tauriais piliečiais.“ Už tai vienas iš tų dviejų visuomenininkų man

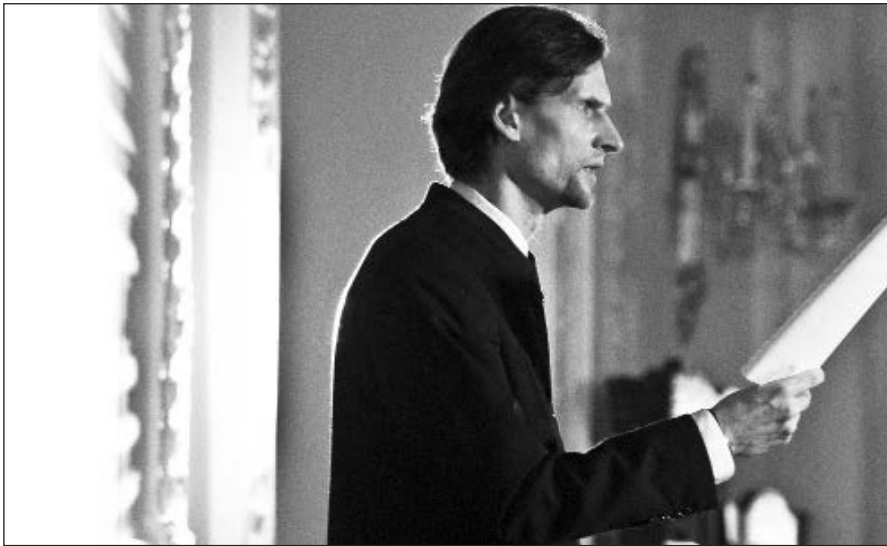
nuoširdžiai padėkojo.

Antras: Bendraujant mažoje grupėje su svečiais iš Lietuvos, kalba vyko **normaliai**, be priekaištų. Paklaustas apie santykius su Lietuva, paaiškinau: „Okupacijos laikais nediršau apsilankyti gimtinėje, nes bijojau, kad pagal tarybinės santvarkos nurodymus būtų neišleidę iš Vilniaus nuvykti į provinciją aplankyti artimųjų kapų. Toks nežmoniškai žiaurus žmogaus teisių suvaržymas būtų buvęs mirtinai skaudus. Tačiau su Sąjūdžiu giedrėjo aplinka ir po 1990 m. kovo 11-osios pranykus baimei, po 47 metų, 1991–aisiais, sugrįžau pirmą kartą į Lietuvą. Iš pirmo žvilgsnio ir nuo pirmo žingsnio pasijutau lyg nei Lietuvos, nei jos žmonių niekada nebūčiau apleidęs. Vaidenosi, tartum būčiau buvęs išgyvenęs Sibirą, dalyvavęs partijoje ir po viso to vis dėlto likau ištikimas savo tautai taip, kaip išlikau jai ištikimas užsienyje per 64 metus.“ Tai pasakius, kalba staiga virto **kuo šilčiausia**, o bendravimas tęsėsi itin nuoširdžiai, broliškai.

Leonidas Ragas

Itasca, IL

Paminėta V. Kudirkos gimimo sukaktis

Vinco Kudirkos vaidmenį atlieka Henrikas Savickis.

ELTOS nuotr.

Kaunas, gruodžio 16 d. (ELTA) – Kauno miesto rotušėje paminėtos iškilaus visuomenės veikėjo, tautos žadintojo, Tautinės giesmės kūrėjo Vinco Kudirkos gimimo 150-osios metinės. Ta proga čia suvaidintas premjerinis dramaturgo Gedimino Jankaus dramos spektaklis „Ir šviesa, ir tiesa“.

Pagrindinį dramos veikėjo vaidmenį jame kūrė du aktoriai – Gintaras Adomaitis, spektaklį mačiusiųjų teigimu, netgi išoriškai panašus į V. Kudirką, ir Henrikas Savickis.

G. Jankus prisipažino neturėjęs abejonių rinkdamasis dramos hero-

jumi V. Kudirką, nes tai – viena iškiliausių asmenybių, savo pasišventimą Tėvynei rodžiusi ne žodžiais, bet konkrečiais veiksmais ir kilniais darbais.

Spektaklyje vaizduojami paskutinieji V. Kudirkos metai Naumiestyje (dabar – Kudirkos Naumiestis), jo sunki liga, caro žandarų persekiojimas ir lietuvių, nepriklausomybės siekiai bet kokia, netgi – už tautos laisvę aukojamos gyvybės – kaina.

„Vinco Kudirkos gyvenimas buvo kaip iššūkis daugelio mūsų sustabarėjimui ir abejingumui“, – įsitikinęs G. Jankus.

Žemės drebėjimo aidai

Vilnius, gruodžio 16 d. (ELTA) – Pietų Švediją supurčiusio žemės drebėjimo virpesiai buvo užfiksuoti ir Lietuvoje, teigia Lietuvos geologijos tarnyba.

Tarnybos duomenimis, žemės drebėjimas buvo užfiksuotas trijose Ignalinos atominės elektrinės seisminio monitoringo stotyse. Lietuvos geologijos tarnybos direktoriaus pavaduotojas Jonas Satkūnas sakė, jog fiziškai žemės drebėjimas netoli Ignalinos nebuvo jaučiamas, jį fiksavo tik prietaisai. Seisminį įvykį galėjo pajusti vakarų Lietuvos gyventojai.

4,8 magnitudės žemės drebėjimas Pietų Švedijoje užfiksuotas ant radienį. Jo sukelti virpesiai buvo jaučiami visame regione, taip pat – ir Danijoje.

„Deja, Lietuva vienintelė iš aplinkinių šalių neturi seismologinių stočių, turime tik Ignalinos atominės

elektrinės stoteles. Tikimės, kad net ir sunkmečiu bus surasta lėšų seismologinėms stotims steigti. Tokiu atveju galėtume fiksuoti seismologinius įvykius, išpėti apie juos atitinkamas tarnybas, kurios reaguotų, jei prireiktų pagalbos“, – sakė J. Satkūnas.

Pasak Lietuvos geologinės tarnybos direktoriaus pavaduotojo, negalima akiai numoti ranka sakant, kad mums niekas negresia. „2004 metais Kaliningrade, visai greta Lietuvos, įvykęs žemės drebėjimas padarė nuostolių už beveik 10 mln. litų“, – teigė J. Satkūnas.

Švedijos pietuose įvykęs žemės drebėjimas buvo jaučiamas ir Lenkijoje, apie tai pranešė naujienų agentūra PAP. Lenkijos pajūryje žemės drebėjimo stiprumas siekė 5,3 balo. Šią informaciją patvirtino ir Lenkijos mokslų akademijos Geofizikos instituto darbuotojas Pawel Wiejacz.

Seimas sugrįžo prie 2009 m. biudžeto

Atkelta iš 1 psl.

Anksčiau skirtų 32 mln. litų šių rūmų statybai nepakako, tad minėti papildomi milijonai įrašyti į biudžeto projektą.

Atsakydamas į parlamentarų klausimus, kam reikia tokio taupymo ir biudžeto subalansavimo žmonių bei verslo sąskaita, ministras pažymėjo, kad tai yra būtina lito stabilumui užtikrinti ir kad valiutų valdybos modelis Lietuvoje galiotų iki pat euro įvedimo.

„Mes per daug investavome į vartojimą, paėmėme per daug paskolų būstui. Investavome į sritis, kurios negamina produkcijos eksportui, tad susidarė šalies einamosios sąskaitos deficitas, o pasiskolinti keletą mėnesių nei valstybė, nei pri-

vatus sektorius neturi galimybių. Turime sutvarkyti finansus, kad kredituotojai atlaisvintų finansus ir būtų galima pasiskolinti“, – aiškino A. Šemeta.

Pagal 2009 m. biudžeto projektą kitąmet į nacionalinį biudžetą, kuris apima valstybės ir savivaldybių biudžetus, kartu su Europos Sąjungos (ES) lėšomis turi įplaukti 29,707 mlrd. litų, arba 1 proc. daugiau, nei planuojama gauti šiemet. Dotacijos iš ES biudžeto sudarys 5,468 mlrd. litų. Į valstybės biudžetą kitąmet su minėtomis ES lėšomis planuojama surinkti beveik 25,45 mlrd. litų pajamų, o išlaidos sieks 26,94 mlrd. litų – jos bus 371,3 mln. litų didesnės nei šiemet.

Svarbu žinoti

Vilniaus miesto kortelė turistams

BNS – Speciali turistams skirta Vilniaus miesto kortelė bus pradėta platinti 2009 m. kovo mėnesį. Numatoma, kad Vilniaus kortelė, kurią įsigiję turistai galės 24 arba 72 valandas nemokamai naudotis viešuoju miesto transportu, lankyti muziejus, galerijas bei naudotis įvairiomis nuolaidomis, bus pradėta platinti nuo 2009 m. kovo. Kortelė suteiks specialias nuolaidas restoranuose, kavinėse, suvenyrų parduotuvėse, sveikatingumo centruose, užsakant įvairias ekskursijas ir kitas turistams svarbias pramogas. Kortelę bus galima įsigyti visuose Vilniaus turizmo informacijos centruose arba užsisakyti internetu.

„airBaltic“ iš Palangos skraidins į Rygą

Balsas.lt – Nuo kitų metų vasaros sezono pradžios – kovo 30 d. – oro bendrovė „airBaltic“ oro tiltu sujungs didžiausią Lietuvos pajūrio kurtortą Palangą ir Latvijos sostinę Rygą. Lėktuvai „Fokker-50“ tarp Rygos ir Palangos skraidys kasdien. Per savaitę tarp šių miestų bus įvykdoma 12 skrydžių. Kelionė truks 45 minutes. Skrydžio į vieną pusę bilietas kainuos nuo 120 litų (įskaičiavus oro uosto ir aptarnavimo mokesčius). Nuo ateinančių metų vasaros sezono „airBaltic“ taip pat pasiūlys naujas skrydžių kryptis iš Rygos į Skandinaviją – Linkopingo miestą Švedijoje ir Tromsū Norvegijoje. Skrydžio į vieną pusę bilietų kainos atitinkamai sieks nuo 120 ir 170 litų. Skrydžiai į Linkopingą iš Rygos bus vykdomi kasdien. Skrydis truks 1 val. 40 min. „airBaltic“ iš Rygos į Tromsę skraidins 3 kartus per savaitę – antradieniais, penktadieniais ir sekmadieniais. Skrydžiai bus atliekami lėktuvu „Boeing 757-500“ ir truks 2 val. 35 min.

ES teisinė informacija – ir lietuviškai

Balsas.lt – Europos Parlamento patvirtino europarlamentarės Onos Juknevičienės parengtą dokumentą, kuris užtikrins piliečiams greitą prieigą prie teisinės informacijos. Lietuvoje daugėja tarptautinių santuokų ir skyrybų, taip pat – tarptautinių civilinių ir komercinių bylų, kuriose sprendžiami vaikų išlaikymo, turto pasidalijimo bei įvairūs kiti klausimai. Siekiant teisingumo mūsų šalies piliečiams vis dažniau tenka bylinėtis Bendrijos šalių teismuose. Paklydę teisiniuose verpetuose žmonės ieško informacijos, kuri dažniausiai jų gimtąja kalba yra neprieinama, teigiama išplatintame pranešime. Nuo šiol visa teisinė informacija ir nuorodos bus skelbiamos viename interneto tinklalapyje. Tinklalapyje kiekvienas ES pilietis galės gauti išsamią informaciją apie tarptautinę teisę, nacionalines teisės sistemas. Ši informacija bus nuolat atnaujinama ir plečiama. Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose internetinė svetainė rasite adresu: http://ec.europa.eu/civiljustice/index_lt.htm.

Naujas kultūros tinklapis

Bernardinai.lt – Gruodžio 19 d. pradės veikti naujas kultūros tinklapis www.kulturapolis.lt. Iki šios datos minėtu adresu skaitytojai galėjo rasti senąją Klaipėdos kultūrų komunikacijų centro svetainę. Pasak Kultūrpolio sumanytojų, skaitytojai čia ras faktus ir komentarus, recenzijas, apžvalgas, specialistų ir visuomenės nuomonę. Taip pat čia vyks diskusijos ir apklausos, bus galima rasti nuotraukų ir vaizdo reportažų, išskirtinių interviu. Tiklalapyje bus apžvelgiamos dailės, teatro, literatūros, kino, šokio, architektūros ir dizaino, fotografijos aktualijos, tendencijos, galimybės, svarbūs Lietuvos ir pasaulio renginiai.

Emigrantams bus sunkiau patekti pas medikus

Vilnius, gruodžio 16 d. (BNS) – Vyriausybė siūlo apriboti priėjimą prie medikų paslaugų sveikatos draudimo įmokų nemokantiems asmenims – nelegaliai dirbantiems žmonėms, darbo biržoje neužsiregistravusiems bedarbiams ir į Lietuvą grįžusiems čia ne gyvenantiems ir nedirbantiems emigrantams.

Kartu su Privalomojo sveikatos draudimo fondo projektu Seimui teikiamas įstatymo projektas, kuriame numatoma, kad sveikatos apsaugos paslaugos, išskyrus būtinają pagalbą, bus teikiamos tiems asmenims, kurie 3 mėnesių laikotarpiu dirbo ir mokėjo sveikatos draudimo įmokas. Tie, kurie šių įmokų 3 mėnesius nemokės, už sveikatos paslaugas medicinos įstaigose turės sumokėti patys.

„Būtinoji medicininė pagalba teikiama bet kuriuo atveju, išskyrus planines operacijas ir kitas paslaugas“, – sakė sveikatos apsaugos ministras Algis Čaplikas.

Pasak jo, taip bus užlopyta įstatymo spraga ir užkirstas kelias nau-

dotis sveikatos apsaugos sistema tiems, kurie nemoka mokesčių.

„Mes išspręsimė problemą, kada kai kurie asmenys naudojami sveikatos sistema nemokėdami mokesčių, o mes visi už juos sumokame. Kalbame apie tokius asmenis, kurie nei registravęsi darbo biržoje, nei ieško darbo, arba turi neoficialias pajamas ir nelegaliai dirba, o naudojami sveikatos sistema, tame tarpe – ir emigrantai“, – kalbėjo ministras.

A. Čapliko tvirtinimu, įstatymas neapribos priėjimo prie sveikatos apsaugos paslaugų toms asmenų grupėms, kurios draudžiamos valstybės lėšomis – darbo biržoje registruotų bedarbių, vaikų, studentų, pensininkų.

Iki šiol galiojanti tvarka leidžia nedirbantiems ir darbo biržoje neužsiregistravusiems, dirbantiems nelegaliai arba Lietuvoje paprastai ne gyvenantiems ir nedirbantiems žmonėms gauti sveikatos paslaugas sumokėjus vienkartinę įmoką – 10 proc. nuo vidutinio darbo užmokesčio.

www.draugas.org

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Tarp Gruzijos ir Rusijos – karo būvis beveik 20 metų

Tbilisis, gruodžio 16 d. („Interfax“/BNS) – Gruzijos užsienio reikalų ministras Grigol Vašadzė nepriklausomos tarptautinės misijos, tiriančios rugpjūčio įvykius Kaukaze, vadovei Heidi Tagliavini pateikė keletą patarimų, kaip reikėtų traktuoti Gruzijos ir Rusijos konfliktą.

„Mūsų nuomone, negalima atskirai nagrinėti Rusijos rugpjūčio agresijos prieš Gruziją, nes tai buvo tęsinys, karštasis laikotarpis tos priešpriešos, kuri prasidėjo dešimtojo dešimtmečio pradžioje. Visus tuos metus Gruzija buvo karo būvyje“, – atskleidė ministras vieną patarimų.

Pasak jo, komisija turi atkreipti dėmesį į daugybę žmogaus teisių pažeidimo atvejų užimtoje Gruzijos teritorijose bei susipažinti su Gruzijos laikinosios parlamentinės komisijos tyrimo rezultatais.

Anot G. Vašadzė, komisijos nariai tiesiog privalo susitikti su pabėgėliais ir teisėtos valdžios Abchazijoje ir Pietų Osetijoje atstovais.

G. Vašadzė pabrėžė, jog šis H. Tagliavini apsilankymas buvo „pažintinio pobūdžio“, ir pridūrė, kad Gruzija pasirengusi aktyviai bendradarbiauti su šia tarptautine komisija, kaip ne kartą tvirtino ir Gruzijos prezidentas Michail Saakašvili.

Į Gruziją atvykusi H. Tagliavini susitinka su užsienio, vidaus reikalų ir gynybos ministerijų vadovais. Kol kas šių susitikimų rezultatų ji nekommentavo.

Europos Sąjungos globojama Tarptautinė komisija rugpjūčio konfliktui Kaukaze tirti oficialiai savo veiklą pradėjo gruodžio pradžioje. H. Tagliavini 2002–2006 m. buvo Jungtinių Tautų (JT) stebėtojų misijos Gruzijoje vadovė.

Tuo tarpu Gruzijos parlamento mažumai atstovaujanti opozicija pasiūlė sudaryti su Jungtinėmis Valstijomis karinio bendradarbiavimo sutartį. Tai buvo pasakyta susitikime su JAV valstybės sekretorės padėjėju

Matthew Bryza.

Parlamento vicepirmininkas Levan Vepchvadzė sakė, kad JAV turi tokias sutartis su Filipiniais, Baltijos ir kitomis šalimis, todėl ir Gruzija tikisi tokio susitarimo.

„Tai mums galėtų būti saugumo garantija, todėl mes ir iškėlėme tokį klausimą“, – nurodė parlamentarai.

„Dabar tai yra labai svarbu, nes Gruzija negavo NATO narystės plano, vadinasi, jai kyla naujos galimos grėsmės iš Rusijos“, – pažymėjo L. Vepchvadzė.

M. Bryza neplėtojo šio klausimo ir tik pasakė, jog padėtis Gruzijoje įtempta ir kad Rusijos pajėgos turi pasitraukti iš Perevio kaimo.

„Rusija turi laikytis Sarkozy-Medvedev susitarimo ir grąžinti savo padalinius į padėtį, buvusią rugpjūčio 6 d.“, – pabrėžė JAV diplomatas.

Gruzija negavo NATO narystės plano, vadinasi, jai kyla naujos galimos grėsmės iš Rusijos. SCANPIX nuotr.

JAV finansinė krizė sudavė smūgį Europos bankams

Madridas, gruodžio 15 d. (AFP/„Interfax“/BNS) – JAV subyrėjusi finansinė piramidė sudavė naują smūgį Europos bankams – vien „Santander“, didžiausio Ispanijos banko, nuostoliai dėl šio skandalo gali viršyti 3 mlrd. JAV dolerių.

Specialistų vertinimais, žlugusios „Bernard Madoff Investment Services“ finansų piramidės dydis siekia 50 mlrd. JAV dolerių.

„Santander“ investicinio fondo „Optimal“ nuostoliai gali siekti 2,33 mlrd. eurų, o antras pagal dydį Ispanijos bankas BBVA praneša apie galimus 300 mln. eurų nuostolius.

Didžiosios Britanijos bankas „Royal Bank of Scotland“ ir grupė „Man Group“ pranešė, jog jų bendri nuostoliai gali siekti apie 740 mlrd. eurų. Bankininkystės milžinės HSBC nuostoliai dar didesni – apie 1 mlrd. JAV dolerių.

Prancūzijos draudimo bendrovė

AXA gali prarasti mažiau nei 100 mln. eurų, bankas „BNP Paribas“ – iki 350 mln. eurų, investicinis bankas „Natixis“ – iki 450 mln. eurų, „Societe Generale“ ir „Credit Agricole“ – po mažiau nei 10 mln. eurų.

Italijos banko „UniCredit“ nuostoliai gali siekti iki 75 mln. eurų, „Banco Popolare“ – 68 mln. eurų. Šveicarijos finansų grupės gali netekti iki 5 mlrd. JAV dolerių. Tuo tarpu Vokietijos „Deutsche Bank“ ir „Commerzbank“ šio skandalo padarinių nekommentavo.

„The Financial Times“ duomenimis, dėl piramidės gali nukentėti daug turtingų privačių investuotojų iš Šveicarijos, Ispanijos, Izraelio, JAV ir Austrijos. Pasak specialistų, šis skandalas gali sukelti tarp investuotojų sumaištį ir priversti juos dar skubiau atsiimti lėšas iš investicinių fondų.

EUROPA

STRASBŪRAS

Vienoje Paryžiaus parduotuvėje radus kelias dinamito lazdeles, Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy paragino žmones būti budrius ir tvirtus kovoje su terorizmu. „Mano įsitikinimai nuo 2002 m. nepasikeitė“, – paklaustas apie rastus sprogmenis sakė N. Sarkozy.

ATĖNAI

Graikijos riaušių policijos būstinė antradienio rytą tapo trumpo padegamojo išpuolio taikiniu, pranešė policijos šaltiniai. Pasak jų, Atėnuose esantį pastatą grupė jaunuolių apmetė Molotov kokteiliais ir akmenimis. Jie apgadino keletą automobilių ir iškart paspruko.

PARYŽIUS

Balkanų respublika Juodkalnija oficialiai paprašė, kad būtų priimta į Europos Sąjungą (ES), tokiu būdu vėl primindama sudėtingą Bendrijos plėtros klausimą. Premjeras Milo Džiukanovič kreipėsi Paryžiuje į Prancūzijos prezidentą Nicolas Sarkozy, kurio šalis šiuo metu dar pirmininkauja ES, ir ES plėtros komisarą Olli Rehn.

NIKOSIJA

Kipre šimtai gedinčių žmonių pirmadienį lydėjo į paskutinę kelionę buvusį Kipro prezidentą Tassos Papadopoulos, Kipro graikų politiką tautininką, palikusį ryškius pėdsakus neramiosios salos istorijoje. T. Papadopoulos, kuris Kipro prezidentu buvo nuo 2003 m. iki šių metų vasario 28 d., visą laiką vadovavo salos graikams. Pastarieji 2004 m. atmetė JT siūlomą salos suvienijimo planą.

MADRIDAS

Praėjusią savaitę patvirtinto 200 mlrd. eurų Bendrijos atgaivinimo plano nepakaks ekonomikai išjudinti, pareiškė Tarptautinio valiutos fondo (TVF) generalinis direktorius Dominique Strauss-Kahn. Ekonominės atgaivinimo planas, dėl kurio buvo sutarta penktadienį Briuselyje vy-

kusiame ES vadovų susitikime, numato, kad ES narės investuos į savo ūkį vidutiniškai 1,5 proc. bendrojo vidaus produkto, kad būtų sušvelnintas pasaulinės recesijos poveikis.

KIJEVAS

Lvovo Katalikų Bažnyčios arkivyskupas metropolitas Mieczyslaw Mokrzycki Ukrainos prezidentui Viktor Juščenko perdavė popiežiaus kvietimą apsilankyti Vatikane, pranešė Ukrainos vadovo spaudos tarnyba. Susitikęs su M. Mokrzycki, prezidentas jį pasveikino tapus Lvovo Katalikų Bažnyčios metropolitu.

VARŠUVA

Varšuvos Kultūros ir mokslo rūmų Jurij Gagarin salėje atidaryta paroda, kurioje eksponuojamas būsimąjo komunizmo muziejaus maketas, praneša dienraštis „Zycie Warszawy“. Naujojo muziejaus krikštą tėvis – buvęs prezidentas Lech Walesa, o sumanymo autorius – žinomas architektas, buvęs Seimo narys Czeslaw Bielecki, kuris tokią mintį buvo iškėlęs dar prieš 10 metų. Dėl lėšų stokos šis sumanymas kol kas neįgyvendintas.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGDADAS

Irako žurnalistui, kuris sviedė savo batus į JAV prezidentą George W. Bush, per grumtynes su Irako saugumo agentais sulaužyta ranka ir šonkauliai, naujienų agentūrai AFP pranešė žurnalisto brolis. Durghama Zaidi negalėjo pasakyti, ar jo brolis Montaser buvo sužalotas sulaukiant per sekmadienį Bagdade surengtą išpuolį, ar vėliau, kai buvo laikomas izoliatoriuje.

JAV

ČIKAGA

Illinois Atstovų rūmai balsavo už tai, kad būtų pradėtas gubernatoriaus Rod Blagojevich apkaltos tyrimas dėl bandymo parduoti vietą JAV Senate. Tyrimą, kuriam pritarė 113 įstatymų leidėjų ir kuriam niekas neprieštaravo, atliks specialus komitetas. Jei jis nustatys, kad apkalta galima, Atstovų rūmai balsuos, ar ją pradėti. Po to vyktų procesas valstijos Senate.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p>	<p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p>	<p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Small Packages</p>	<p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>
	<p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
	<p>Trucking</p>
	<p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.</p>

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

SKAUTYBĖS KELIAS

„LITUANICOS” TUNTO SKAUTAS IŠGELBĖJO MERGINOS GYVYBĘ

ANTANAS PAUŽUOLIS

Laiks nuo laiko tenka skaityti laikraščiuose apie skautus, kurie išgelbėja kitų gyvybes, rizikuodami savosiomis. Šitokią pasiaukojantį darbą atliko vienas iš „Lituanicos” tunto skautų. Vasaros metu daugelis jaunimo važiuoja į Michigan ežero paplūdimį, esantį Union Pier. Labai populiarī vieta yra Karaičių vasarvietė.

Rugpjūčio 10 dieną daugelis šios vasarvietės ir aplinkinių vasarviečių lankytojų buvo prie ežero, nors ir pūtė stiprokas vėjas, sukeldamas nemažas bangas, kurios atsimušios į krantą grįždavo į ežerą, traukdamos smėlį į ežero gilumą.

Prie ežero kranto su draugais klausydamas bangų muzikos buvo ir „Lituanicos” tunto skautas, jūrų

budys Vytenis Karaitis. Staiga jis išgirdo pagalbos šauksmą. Atsisukęs pamatė merginą mosikuojančią rankomis. Vytenis nieko nelaukdamas šoko į putojančias bangas ir yrėsi prie merginos. Priartėjęs prie merginos, jam buvo pasakyta, kad jai jokios pagalbos nereikia, bet šalia jos buvusiai draugei reikalinga pagalba, nes ji nebeiškilo į ežero paviršių. Susidarė labai pavojinga padėtis. Jūrų skautas, budys Vytenis, nekreipdamas dėmesio į stiprias bangas, nėrė į ežero dugną ir paieškojęs rado ant ežero dugno plūduriuojančią merginą. Mokėdamas, kaip tokiu atveju reikia elgtis (labai pavojinga, nes skenduolis griebia gelbėtoją ir abudu nuskęsta), kovodamas su šėlstančiomis bangomis ir kovojančia skenduole, ją iškėlė aukščiau vandens lygio, bandė plaukti arčiau kranto.

Vytenis Karaitis

Bekovodamas su bangomis, vėju ir skenduole, kad galėtų pasiekti krantą Vytenis prarado daug jėgų. Vytenio draugas Mark Perigyn, pastebėjęs, kad Vytenis daro mažą pažangą artėdamas į krantą, pats šoko į šėlstantį ežerą ir padėjo Vyteniui atvilkti skenduolę į krantą.

Ant kranto jau buvo susirinkę „smalsuoliai”, tarp jų buvo daktaras, kuris skenduolei padarė dirbtinį kvėpavimą, nes ji buvo be sąmonės ir nekvėpavo. Mergaitė atsigavo ir pradėjo kvėpuoti. Kiti stebėtojai iškvietė greitąją pagalbą. Greitoji pagalba šią merginą nuvežė į Michigan City ligoninę, ir tik kitą dieną paleido namo.

Nei Vyteniui, nei jo draugui neteko sužinoti mergaičių pavardžių bei jų tautybių.

„Lituanicos” tuntininkas ps. fil. Linas Paužuolis Vytenio Karaičio žygdarbį pristatys Skautų sąjungos vadovybei, kad jam būtų suteiktas „Gyvybės gelbėjimo kryžius su lelija”. Ant kranto buvo daug žmonių, bet pasiryžėlių puli į putojanti ežerą, neturint patyrimo, kaip elgtis tokiu atveju, nedaug atsiranda.

„Lituanicos” tuntininkas skatina skautus įsigyti kuo daugiau specialybių, ypač gyvybės gelbėjimo, plaukimo ir pirmosios pagalbos, skatindamas skautus dalyvauti Amerikiečių skautų vedamuose kursuose, jis pats ruošia pirmosios pagalbos kursus, pakviesdamas gailestingąsias seseris kursus vesti.

LIETUVOS KAIMUOSE DAR GYVOS SENOSIOS KŪČIŲ IR KALĖDŲ TRADICIJOS

KĖSTUTIS PRANCKEVIČIUS

Po keleto gūdžių ir niūrių Advento savaitėjų pagaliau sulauksime ir gražiausios metų šventės – Kalėdų. Jos išvakarėse kiekvienoje kaimo sodyboje, miestuose ir miesteliuose po visų dienos darbų susėsime už šventinio Kūčių stalo, papuošto kvapniu vasaros šieniu. Kūčios, kaip byloja senolių tradicijos, viena prasmingiausių metų dienų. Jau baigiasi laukimo, pasninko metas. Visa šeima rengeis iškilmingai Kūčių vakarienei.

Ištikima senoms tradicijoms

Nuo seno sutinkant Kūčių bei Kalėdų šventės dažnos sodžiaus šeiminkės pečius užguldavo be galo rimti rūpesčiai – o kaip pagaminti šventiniam stalui valgius, kurių turėtų būti ne mažiau kaip dvylika? Atokiame Dzūkijos krašto, Radvičiaus vienkiemyje, gyvenanti ūkininkė Marė Gaidienė, valdanti beveik 30 ha žemės, guodėsi, kad nauji laikai vis labiau keičia ne tik žmonių mąstymą, bet ir kasdienę buitį, pamažu traukiasi senos, gražios lietuviškos tradicijos.

„Dabar juk mūsų tautiečiai netgi Kūčių bei Kalėdų valgiams paruošti vis dažniau stengiasi ne patys juos gaminti, bet pirkti prekybos tinkluose. Netgi pyragaičių, kūčiukų šeiminkės jau nebenori kepti. Ir kam dėl to sukti galvas, kai tokiais produktais apkrautos parduotuvių vitrinos”, – skeptiškais mintimis dalijosi pašnekovė.

Netoli Merkinės, senoje kaimo sodyboje įsikūrusi Gaidienė prisipažino, jog Kūčių vakarienei beveik viską gaminanti pati, tik žuvį, silkę tenka pirkti. Marės šeimos vaikai, kasmet iš miestų bei miestelių atvykstantys drauge švęsti Kūčių šventės, džiaugiasi smetoniškoje pirkioje išsaugota senovine krosnimi – būtent čia ir kepami skaniausi močiutės pyragai, troškinami baršteliai su grybais. Sodybos šeiminkė apgailestavo, kad tokių „molinių stebuklų” mūsų gimtojoje šalėlėje jau vargiai kur

besurasi...

Gaidžių jaukioje pirkioje kalėdinę nuotaiką, be kitų senų tradicijų, kasmet praskaidrina ir puošnioji eglutė. Jos amžinas žalumas, kaip tikino ūkininkė, simbolizuoja dangaus viltį, žvakutės – Kristaus šviesą, o papuošalai – Dievo Sūnaus gimimo dvasines dovanėles.

Kūčių stalas liudija gyvenimo pilnatvę

Žinoma etnologė Gražina Kadžytė mūsų skaitytojams priminė, jog Kūčių bei Kalėdų laukimas, tų švenčių tradicijos atėjusios iš senų laikų. Be abejo, modernėjantis amžius daug ką keičia, ypač tai pastebima miestuose. Sutikdami didžiąją metų šventę mūsų miestelėnai, pavargę nuo įtemptų savaitės darbų ir neturėdami daug laiko, ne itin linkę triūsti virtuvėje. Sulaukus Kūčių vakaro ant šventinio stalo jie kloja tai, kas iš anksto išgyta prekyvietėse.

Tuo tarpu kaimuose ir net miesteliuose žmonės dar stengiasi išlaikyti senąsias tradicijas. Dar daugelyje sodiečių šeimų išlikę papročiai Kūčių valgius gaminti patiems, nebent tik žuvies produktų pririekia ieškoti parduotuvėse. Kadžytei itin malonu prisiminti iki šiol kaime išlikusias gražias tradicijas, kai močiutės, mamos, neretai apsuptos vaikų ar anūkių, drauge minko tešlą, ją stropiai kočioja ir taip bendromis pastangomis rengiasi kepti pyragaičius, kūčiukus.

Tautinių tradicijų žinovės teigimu, lietuviai, vieni iš nedaugelių krikščioniškoje Europoje, išlaikė senąsias Kūčių rengimo, Kalėdų sutikimo tradicijas. Paprastai Kūčių stalui mūsų darbščiosios kaimo šeiminkės stengiasi pagaminti maždaug 12 patiekalų. Ir tie valgiai dažniausiai susiję su mūsų krašte išaugintais augalais. Ant šventinio stalo nepamatysi jokių citrusinių vaisių ar kitų naujovių. Pagrindiniai valgiai pagaminti iš savo laukuose bei daržuose išaugintų gėrybių: iš rugių kepama duonelė, iš kviečių – kūčiukai, iš mie-

žių daroma perlinių kruopų grucė, iš avižų verdamas kisielielis ir kt. Pyragų įdarams, žuvies patiekalams paskaninti gausiai naudojami taip pat savo daržo augalai – morkos, kopūstai, svogūnai, o kur dar sodo bei miško gėrybės...

„Tai, kas Kūčių vakarą puikuoja ant šventės stalo, byloja mūsų tautos gyvenimo pilnatvę, glaudų ryšį su žeme – ką per tuos metus esame toje žemelėje pasėję ar pasodinę, tuo per didžiąją metų šventę galime ir pasidalinti vieni su kitais”, – pasakojo Kadžytė. Ji priminė, jog Kūčios – paskutinė Advento diena, ir daugelis mūsų tautiečių, laikydamiesi senųjų papročių, stengiasi pasninkauti – iki išauštant Kalėdoms nevalgo nei mėsos, nei pieno produktų.

Kai Kūčių stalas jau paruoštas, pagal senąją tradiciją, visa šeima laukia, kol dangaus skliaute suspindės Vakarė žvaigždutė. Jai pasirodžius, šeimynos galva sukvečia visus prie šventinio stalo, sukalbama bendra malda. Prieš valgį laužiamas kalėdaitis ir dalijamasi juo su visais šeimos nariais, sakant vienas kitam linkėjimus. Po to ragaujami visi patiekalai. Pasibaigus vakarienei, ant stalo paliekami likę valgiai, skirti šeimoje mirusioms vėlėms pasistiprinti.

Skirtingos tradicijos ir papročiai

Mūsų pašnekovė dalijosi žiniomis ir apie tai, kokias švenčių tradicijas gaminant Kūčių valgius yra išlaikę Lietuvos gyventojai pagal atskirus etnografinius regionus. Nors visi pagrindiniai patiekalai yra tie patys, tačiau kiekviename šalies kampelyje galima atrasti ir tam tikrų savitų ypatumų. Antai Dzūkijoje Kūčių šventinis stalas neįsivaizduojamas be grybų. Ir iš džiovintų ir marinuotų grybų gaminami įvairūs valgiai, iš jų daromos mišrainės.

Tuo tarpu Aukštaitijoje neapsieinama be avižinio kisieliaus. Kaip žinia, šis kraštas nuo seno garsėja žirgininkyste, ten veikia Arklio muziejus, kasmet vyksta tradicinės žirgų

lenktynės. Gal dėl to nieko nuostabaus, kad aukštaičiai gausiai sėja avižas, jomis ne tik šeria savo ištikimus keturkojus draugus, bet ir patys sau iš avižų gamina skanius, žmogaus organizmui reikalingus įvairius patiekalus. O Žemaitijoje, ypač pajūrio krašte, Kūčių stalas gausiai praturtintas žuvimi, jos gaminiais.

„Kūčių šventė nuo seno mūsų šalyje yra itin laukiama. Juk dažnas žmogus tą Kūčių vakarą pasijaučia tarsi būtų apgaubtas kažkokios paslaptingos tylos, dvasinės ramybės. Dar iki tos šventės kiekvienas sodietis stengdavosi gražinti skolas, nes kitaip jų našta gali slėgti visus ateinančius metus. Taip pat tą dieną kiekvienas apmąstydavo, ką kitam yra padaręs. Jei buvo susipykęs su kaimynu, stengdavosi vienas su kitu susitaikyti.

Žinoma, kiekviename Lietuvos kaime nuo seno per Kūčias neapsieinama ir be būrimo. Iki šiol išlikusi tradicija savo ar artimo žmogaus likimą nuspėti pagal šieno ar šiaudo ilgumą. Ištraukus ilgą stiebelį, tikimasi, kad bus sėkmingi metai, jei papuolė trumpas – nieko gero ne lauk... Ypač ta paslaptinga burtų magija nuo senų laikų viliodavo jaunimą. Dažnam iš jų juk labai rūpėdavo, kas ir kur kitamet ves ar ištekės. Išėjus į lauką, pavyzdžiui, merginos, idėmiai išsiklausydavo, iš kurios kaimo pusės sulos šunys, ten pirmai išgirdusiai ir teks ištekėti. Kas kitais metais bus su pora ar be poros, jaunimas sprendavo ir iš malkų krūvelės, dubenyje supiltų kučiukų”, – senąsias Kūčių švenčių tradicijas vardijo etnologė Kadžytė.

PINKLĖS

Romanas

Vytautas Čepiauskas

Nr. 12

Sėdęs į *Volgą*, apžvažiavo visus pavojingus kelio ruožus, įsitikino, kad keliai valomi, barstomas žvyras, tik kur ne kur sniego juostos nelyg kokios properšos driekėsi per asfaltą. Pūga vis siuto, niurzgė, šnypstė, švilpė, pro švytruojančius priekinio stiklo valytuvus, vos spėjančius gremžti nuo langų sniegą, jis matė milijardus snaigių, vėjo gainiojamų į visas puses, ir apsitraukusį tūžmingą dangų. Tikras raganų kermašius, pagalvojo gniauždamas *Volgos* vairą.

Grįžęs į kontorą ir sužinojęs, kad greideris jau išsiūstas, lengviau atsipūtė. Gal dar suspės. Nenusivilkdamas palto ir nenusiimdama sniegu aplipusios odinės skrybėlės, pakėlė ragelį. „Draugas viršininke...“ – jis atpažino moterišką balsą. „Išsiunčiau, išsiunčiau, – žvaliai atsakė Augustinas ir apsidžiaugė: *kaip gerai, kad spėjo sutvarkyti*, – tuoj greideris atvyks, aš paskambinsiu į greitąją, o kaip ligonis?“ – išbėrė vienu atsikvėpimu. „Nesivarginkit, viršininke...“ – ir pypt pypt pypt. Augustinas, kaip antausį gavęs ilgai spoksojo į nieką. Pagaliau lyg nubūdęs apsidairė, pakėlė ragelį, bet neskambino, o kiek palaikęs padėjo atgal. Nelaukta jį apėmė piktumas. Kodėl jis turi aiškintis, jeigu yra nekaltas? Kad ir kas atsitiktų, o jis vis atpirkimo ožiu tampa. „Po velnių, – ištarė garsiai ir dar sykį pakartojo, – po velnių!“ Tuos žodžius jis pamažėle, neskubėdamas, su kiekviena raide išpausdamas susikaupusio pykčio dalelę, užrašė firminio lapo pakraštyje. Po to numetė tušinuką ant stalo, kurį laiką spoksojo, lyg sutelkdamas visą dėmesį į jų prasmę, nors iš tikrųjų niekas nematė ir negalvojo.

Tylą sudrumstė telefono skambutis, jis atsiliepė piktokai, suirzusi tonu, tačiau, išgirdęs Vincentos balsą suminkštėjo, šypstelėjo, bet nepražadėjo. Gal ir atvažiuos, gal... tokia pūga, darbo daug. Pasistengsiu... suprantu, suprantu... gerai, – pagaliau nusimetė netikrą naštą.

Augustinas važiuojo neskubėdamas. Pasuko apledėjusiu, umarus vėjo nupustytu keliu pro išsirikiavusius garažus, pro kultūros namus, pro naujai pastatytą įsibridusį pusnyje, galvą pakreipusį, lyg besiruošiantį spjauti, proletariato vadą. Prisiminęs Jaugilo anekdotą šypstelėjo. Per paskaitą konservatorijoje dėstytojai pasakojant apie kompozitorių Moniuską, studentai paklausė, kodėl jam Vilniuje pastatytas toks mažas paminklas? Špigelglasas, tokia buvo dėstytojo pavardė, stovi prie lango, žiūri į *vadą* ištiesusį ranką ir sako: „Dideliems žmonėms ir mažų paminklų užtenka.“

Pūga šiek tiek aprimo, bet suteimo, ėmė spingsėti žiburiai, stulpai išsidriekė ilgais šešėliais, kurie tai ketverindavosi, tai susiliedavo vienas su kitu; retkarčiais pralėkdavo pro šalį mašina ir dingdavo sniego sūkuryje, tarytum išsilydydavo. Pro sniego skraistę Augustino akis užkliuvo už nejudančių, persikreipusių žibintų, tai pasirodančių, tai vėl sudylančių, ir neapsirikio. Nors žvyras išpiltas, bet neapkaustyti užpakaliu ir griovį nuslydusio savivarčio ratai vel-

tui bandė kabintis į apledėjusio griovio kraštą, nelyginant bedantis senis į kietą duonos kriaukšlę. Augustinas stabtelėjo priešingoje kelio pusėje, užtrenkė mašinos duris, susigūžė, pasistatė apykaklę, kad sniego adatos nebadytų akių, žengė žingsnį... Visa tai truko ne ilgiau vieną trumpą širdies tvyksnį, bei pakankamai ilgai, nes spėjo pamatyti ir suvokti situacijos beviltiškumą.

Aštuntas skyrius

Rytas išaušo skaisčius, pūga išsidangino, nepalikdama danguje nė vieno debesėlio, saulė tarytum vartaliujosi po suneštus sniego vėpūtinius, o išdykėliai spinduliai čiuzinėjo nuslindintais takeliais, langų veidrodžiuose. Nenuorama saulės zuikutis šmurkštelėjo į palatą, palūkėjo priglundęs prie palangės, juokingas, teatriškas, tarsi pats juoktųsi iš tokios išdaigos, paskiau šastelėjo ant lovos ir pamažėle nuslinko ant išblyskusio ligonio kaktos. Augustinas nejutė jo šilto glostymo nei aplinkos, nei kur jis, nei kas jam atsitiko; liko mįslė, mįslė, jungianti du krantus, šviesos ir tamsos, praeities ir dabarties. Iš neaprepiamų, neperregimų gelmių, iš glūdinčios pavojingos tamsos, spaudžiamas ir gluminamas skausmo, stengėsi iš paskutiniųjų išsinerti iš anestezijos ir gyvenimą. Įkvėpimas – iškvėpimas, skausmingas, besikartojantis, o naktis vis teka ir teka, pasiglemždama jo sąmonę, užgoždama žemės kvietimą, versdama plūduriuoti tarp būties ir nebūties. Išgirdęs balsus, jis nesuvokė, kur esąs, nors sąmonėje jautė, kad kažkas įvyko. Prieš akis ėmė slinkti praeities vaizdai. Blykstelėjo mašinos šviesos, persmelkdamos jį kiaurai. Pamažu jis pravėrė vokus. Bet taip nedrąsiai, nelyg bijodamas, nelyg neturėdamas pakankamai jėgų, nelyg iš įpratimo; jo akys aplinkos nefiksavo, neblykstelėjo nei nustebimo, džiaugsmo ar baimės supratimo žiburėlis, lyg išsigandusios dienos šviesos, jos vėl pamažu pasislėpė po vokais ir neaišku, ar jis naktį, ar naktis jame užmigo. Tik miegoti, miegoti ir kad niekas jo nežadintų, nedrumstų ramybės. Jis miegojo tyliai, be dejonių, tarytum eitų ranka rankon su mirties seserimi.

Dyglių ligoninėje vyko penkminutė. Vincenta, paskendusį savyje, sėdėjo atokiau, ne viską girdėjo, ką kalbėjo vyriausiasis gydytojas, o iš galvos neišėjo sapnas. Žiema. Važiuoja jie į kalną, nors jo ir nemato, bet jaučia, kad Augustinas šalia, o gretimai teka karštas upelis, garuoja rūksta, retkarčiais apipurkšdamas mašinos stiklus. Stabteli, lyg norėdama išvelgti, iš kur žiemą ta karšta versmė, ir staiga... Burbulai nusidažė raudonai, tokia spalva, lyg būtų kraujas. Ji vėl gilinosi į tuos vaizdus ieškodama, už ko užsikabinti, kad galėtų nurimti. Juk sapno vėsus vėjas sykliais nupučia į realų pasaulį, ir šitaip nutinka dažniau, nei mes patys manome. Pasiduodame jausmų sumaiščiui, nerimui, o reikia tik vieno geresnio žodelio, ir visa tai pasitraukia į šalį.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL

Tel. 708-422-8260.

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS

Inkstų, pūslės, prostatos

gydymas bei chirurgija

Center for Health

1200 S. York, Elmhurst, IL 60126

630-941-2609

Sovietinės represijos...

Atkelta iš 3 psl. Susiorganizavę įgauna jėgą, pripažinimą, o su laiku gali išsikovoti ir kompensacijas. Tačiau kai žmonėms mokoma už negalią, ji mažėja lėčiau, o dar rečiau – visai dingsta. Tai mano daugiametė patirtis dirbant invalidumo nustatymo darbą JAV socialinio draudimo srityje. Prisiminiau savo asmeniškai pa-

tirtas traumas per 1941 m. birželio vežimus Lietuvoje, karo metu girdėtų sirenų ir bombonešių paralyžiuojančią baimę, žydų šaudymą prie Panevėžio. Šioje vietoje mano balsas užspringo, o akyse pasirodė nekviesta ašara. Tai buvo tarsi dar vienas paliudijimas, kad psichologinės traumos gali tęstis labai ilgai.

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klauskite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

**AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com**

IEŠKO DARBO

* **Vyras** ieško darbo su gyvenimu septynias dienas per savaitę. Tel. 708-543-7984.

* **Moteris** pirks darbą. Dirba su sunkiais ligoniais ir įvairia aparatu. Tel. 773-396-9232.

* **Moteris**, turinti medicininę išsilavinimą, vairuojanti, gali padėti pagyvenusiems žmonėms pagaminti maistą, pabendrauti, Marquette Park, Brighton Park ir aplinkiniuose rajonuose. Tel. 773-387-7232.

* **Šeima** gali prižiūrėti vienišą žmogų ir gyventi kartu. Tel. 708-425-7829.

* **Ieškau** darbo (galiu prižiūrėti vaikus, pabūti su seneliais... ir visi kiti variantai tinkami). Būtų puiku, kad galėčiau atsivesti savo dukrytę. Tel. 708-945-0005.

* **Moteris** ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Anglų kalba, nevairuoja, patirtis, rekomendacijos. Tel. 773-954-5223.

* **Moteris** ieško pagyvenusių žmonių darbo su gyvenimu kartu. Patirtis, rekomendacijos. Tel. 773-918-5472.

* **Birutė** ieško darbo prižiūrėti senelius ir gyventi kartu arba išleisti atostogų. Kalba angliškai, turi rekomendacijas. Tel. 773-254-7918.

IŠNUOMOJA

Išnuomojamas gražus 4 kamb. butas su baldais. Kedzie ir 66 pl. Naujesniame name. Tel. 708-656-6599

PASLAUGOS

Senelių namai Los Angeles, CA, laukia gyventojų. Garantuojame draugišką aplinką, skanų maistą, gerą priežiūrą, nuostabų klimatą. Leidimas: 197605898. Tel: (323) 353-2140, fax: (323) 931-4576, Jūratė Ezerškienė.

STASYS CONSTRUCTION

Stalniai darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.

IEŠKO DARBO

* **Moteris** ieško senelių priežiūros darbo lietuvių šeimoje su gyvenimu. Darbšti, sąžininga, vairuoja automobilį, labai geros rekomendacijos ir didelė šio darbo patirtis. Tel. 847-770-1633.

* **Moteris** ieško darbo šeštadieniais. Tel. 708-220-3202.

Vinco Kudirkos giminės medžio šakos šlama Jungtinėse Valstijose

Kitais metais Lietuva žada švęsti Lietuvos vardo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose tūkstantmetį. Vis daugiau ir daugiau apie tai girdime – Lietuvoje vykšančių renginių programos skelbiamos įvairiose internetinėse svetainėse, didesnės ir mažesnės organizacijos išvijoje taip pat neat-silieka, nori prie šventės prisidėti... Ir nežinau, juokinga ar graudu, kad dažnai tikroji šventės ar minėjimo priežastis kažkaip keistai „sutrumpinama“ ir, žiūrėk, jau girdi ne vieną žadantį švęsti „Lietuvos tūkstantmetį“. O tuomet jau gali galvoti ką nori – gal švėsime ne vardo paminėjimo, o pačios Lietuvos valstybės tūkstantmetį? Tikslumas kažkodėl tampa nebesvarbus, jį užgožia du gražūs ir didingi žodžiai: Lietuva ir tūkstantmetis. Reikia pasipuikuoti. Graudu pasidaro tada, kai, „tūkstantmečio euforijai“ atslūgus, prisimeni, kad šiemet minėsime (ar švėsime) Vinco Kudirkos – didžiojo varpininko, tautos žadintojo, Lietuvos himno autorius – 150 metų gimimo sukaktį.

Dar taip neseniai, vos prieš pusantro šimto metų, kai būsimasis Lietuvos himno autorius gruodžio 31 dieną gimė Paežerių kaime, netoli Vilkaviškio, pati Lietuva žemėlapyje ne Lietuva buvo, o carinės Rusijos provincija – „severno zapadnij kraj“, kurio miestuose ir miesteliuose iška-bos prie parduotuvų „ruskai“ rašomos buvo, o ne vienas turtingesnis, pažangesnis, daugiau mokslo ragavęs lietuvis dėjosi lenku esąs. Kas 1858 metais Lietuvoje vyko? Apsilankė Rusijos caras Aleksandras II (matyt jautė bręstantį 1863 metų sukilimą, panašiai kaip Gorbačiovas – Sąjūdį) ir ta proga buvo pradėtas statyti pirmasis geležinkelis Lietuvos teritorijoje, prie Vilniaus. Lietuvos bajorai su caru bandė lenkiškai kalbėtis, o šis jiems prancūziškai atrėžęs, kad mes-tų svajones atgaivinti Vilniaus uni-versitetą, pakaksią ir Archeologijos draugijos. Lietuva be galo sunkiai vadavosi iš juodžiausios baudžios (oficialiai caro manifestu baudžiava panaikinta buvo tik 1861 m.), o vys-kupas Valančius bandė kraštą išblai-vinti. Dvarininkai kaip įmandydami tam priešinosi, nes blaivybės akcijos

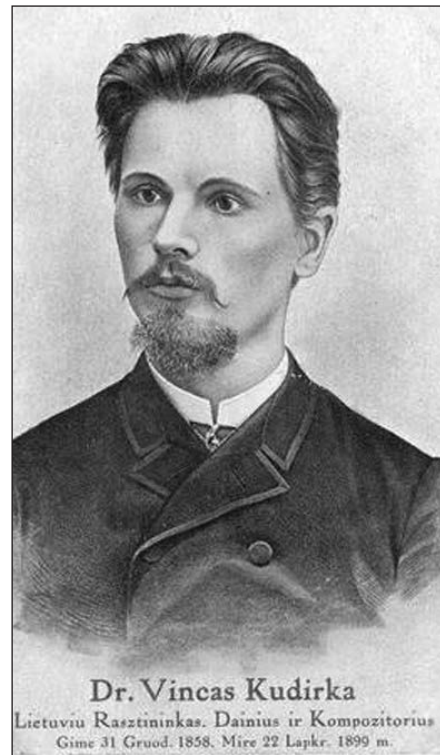
juos į skurdą varydavo. Valstiečiams ėmus mažiau girtuokliauti, valstybės pajamos iš degtinės dešimteriopai su-mažėjo, todėl generalgubernatorius Nazimovas po Lietuvą važinėdamas degtinę propagavo, esą ji sveikatai reikalinga. Istorikė Daugirdaitė-Sruogienė rašo: „žydai, netekę pelno iš smuklių, papirkinėjimais stengėsi paveikti administraciją bei policiją, kad sutrukdytų vyskupo (Valančiaus) blaivinimo veiklą. 1859 m. generalgu-bernatorius uždraudė blaivinimo draugijas“.

Štai tokie Lietuvos vaizdeliai 1858-aisiais, tokia buvo Kudirkos aplinka. O kokia buvo jo šeima? 1989 metais Vydūno fondas Čikagoje išlei-do Aleksandro Merklio parašytą monografiją, skirtą Vincui Kudirkai. Tie, kuriems įdomi ar svarbi yra mū-sų tautos žadintojo asmenybė, gali įsigyti šią knygą Balzeko lietuvių kul-tūros muziejuje. Taip pat kviečiame apsilankyti muziejuje ir pasižiūrėti Kudirkai skirtą parodėlę, kurioje eksponuojamas Lietuvos himno auto-rius šeimos geneologinis medis bei portfelis ir šiek tiek archyvinės me-

džiagos iš muziejuje sukauptų archyvų.

Tikriausiai mažai kas žino, kad Jungtinėse Amerikos Valstijose gyve-na daugiau Kudirkos šeimos pali-kuonių, nei pačioje Lietuvoje. Vincas Kudirka buvo vyriausias Motiejaus Kudirkos sūnus. Turėjo vieną tikrą seserį Uršulę Katrę ir dar keturias seseris bei du brolius, kurių motina jau buvo antroji tėvo Motiejaus žmo-na. Pirmoji žmona Elžbieta, Vinco ir Uršulės motina, mirė susirgusi tu-berkulioze, kai Vincui buvo tik de-šimt metų. Pats Kudirka, taip pat džiovos neišvengė ir mirė 1899 m., nesulaukęs nė 41-erių.

Vinco Kudirkos giminės medį sudarė jauniausios Vinco Kudirkos sesers Emilijos Kudirkaitės-Lietuv-ninkienės Čikagoje gyvenanti duktė Uršulė Lietuvninkaitė-Balskienė. Medį nupiešė dailininkas Petras Aleksa. Obuoliai ant šakų sim-bolizuoja vyriškos giminės atstovus, o kriaušės – moteriškos. Uršulės Balskienės duktė, taip pat čikagietė, Nijolė Voketaitienė, šį gražiai išleistą Vinco Kudirkos giminės medžio plakatą maloniai padovanojo Balzeko

Vincas Kudirka. Atviruką išleido T. J. Abraitis Čikagoje, IL.

Iš Balzeko lietuvių kultūros muziejaus archyvų.

Nijolė Voketaitienė, Vinco Kudirkos sesuo Emilija Kudirkaitė-Lietuvninkienė, Uršulė Lietuvninkaitė-Balskienė 1958 metais.

Nuotraukos iš Nijolės Voketaitienės asmeninio archyvo.

Kudirkos portfelio dovanotojas Balzeko lietuvių kultūros muziejui Mykolas Filipūnas, Vinco Kudirkos dukterėčia Uršulė Lietuvninkaitė-Balskienė, Uršulės duktė Nijolė Voketaitienė, Vinco Kudirkos sūnėnas Jonas Grigaitis ir Jonas Balskus. 1988 metai.

jos vyriausiasis brolis Vincas jau gulėjo ligos patale. Ji man pasakojo, kad labiausiai Vincui rūpėjo, jog visi jo broliai ir seserys išeitų mokslus. Ir ne tik vyrai, bet ir moterys. Grįždamas atostogų namo dovanų mažiesiems visuomet parveždavo ką nors 'mokyklinio' – pieštukų, penalų... Pasi-teiravus, ar jaučiasi paveldėjusi kokių nors garsiojo savo močiutės brolio bruožų, Nijolė Voketaitienė nusišyp-sojusi kukliai pasakė, kad nebent tai, kad tiek Vincui Kudirkai, tiek jai be galo patinka geltonos rožės...

Nijolė Voketaitienė priminė ir Balzeko muziejui dovanoto Kudirkos portfelio istoriją. Portfelis šiuo metu eksponuojamas kartu su giminės medžio plakatu, tačiau dovanotas mu-ziejui jis buvo dar 1988 metais. Portfelį, kurio sagtyje yra ranka rašytas įrašas „Dr. V. Kudirkos“, viename Čikagos name suradęs tūlas Mykolas Filipūnas ir laikęs jį pas save, nes nežinojė, kad Čikagoje esama Kudirkos gimi-nių. Padovanojus portfelį Balzeko muziejui, paaiškėjo, kad čia pat gyvena ir Kudirkos dukterėčia Uršulė Lietuvninkaitė-Balskienė (buvusi Lipčienė). Kaip portfelis atsirado Čikagoje, niekas nežino, nes dr. Vincas Kudirka Amerikoje niekada nebuvo buvęs. Galbūt jį atvežė žmogus, įsigijęs Kudirkos daiktų po šio mir-ties, nes tuomet daug jo asmeninių daiktų buvo parduota varžytinėse.

Balzeko lietuvių kultūros mu-ziejus kviečia aplankyti Kudirkai skirtą parodėlę. Pagerbkite ir prisiminkime Vincą Kudirką minėdami jo 150 metų gimimo sukaktį. Gruodžio mėnesį muziejuje galima lankytis perpus pi-giau. Suaugusiems bilietas kainuoja du su puse dolerio, o vaikams iki 12 metų – tik vieną dolerį. Muziejus dir-ba kasdien, nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p. Adresas: 6500 S. Pulaski Rd., Chi-cago. Automobilius nemokamai gali-ma statyti aikštelėje už muziejaus pastato.

Karilė Vaitkutė
Geneologijos
skyriaus vedėja

lietuvių kultūros muziejui. Taip pat Nijolė Voketaitienė leido patyrinti šeimos nuotraukų archyvą, iš kurio sužinojome, kad jauniausioji Kudirkos sesuo Emilija Kudirkaitė-Lietuv-ninkienė į Čikagą iš Lietuvos atvyko, kaip ir dauguma pabėgėlių, po Ant-rojo pasaulinio karo. Mirė ji 1965 me-tais ir palaidota Čikagos švento Kazi-miero lietuviškose kapinėse. Vinco Kudirkos brolis Motiejus į JAV atvy-ko kur kas anksčiau ir mirė dar 1931 metais. Jis palaidotas Scranton mieste, Pennsylvania valstijoje. Kitas brolis – Jonas Kudirka – taip pat mirė Pennsylvania 1934 metais. Sesuo Jonieška Kudirkaitė-Grigaitienė mirė 1940 m. ir palaidota Garliavoje, ta-čiau jos palikuoniai, tarp kurių yra ir žymi išvijo lietuvių poetė ir prozi-ninkė Kotryna Grigaitytė, emigravo į Ameriką taip pat po Antrojo pa-saulinio karo.

Paklausta, ką jos močiutė sa-sakojo apie savo brolių Vincą Kudirką, Nijolė Voketaitienė visų pirma pri-siminė: „Močiutė buvo dar maža, kai

Dvasiniai turtingai, tautos patriotei, Lietuvių bendruomenininkei

A † A
VAIVAI VĖBRAITEI-GUST

iškeliavus į Amžiną Tėvybę, Amžinosios Šviesos spindėjimo prašome velionei, o dvasios paguodos ir tvirtumo ją mylintiems šeimos nariams: vyrui JIM, dukrai LIEPAI, sūnui ARUI su šeima, sūnums LOKIUI ir SIRVYDUI bei josios artimiesiems.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas ir valdyba

A † A
VAIVA VĖBRAITĖ-GUST

Pakirsta ligos iškeliauo į Amžinybę energinga lietuvi moteris, bendruomenininkė, Lietuvių Fondo narė. Pasigesime darbščios ir atsidavusios lietuviybei asmenybės. Lietuvių Fondo vadovybės vardu reiškiamo nuoširdžią ir gilią užuojautą šeimai ir artimiesiems.

Netekties valandą liūdime ir gedime kartu.

Lietuvių Fondo taryba ir valdyba

Margumynai

Egiptologė atkūrė Kleopatros veidą

University of Cambridge egiptologė Sally Ann Ashton atkūrė Egipto valdovės Kleopatros veidą, rašo „Daily Mail“.

Ilgiau nei metus trukusių tyrinėjimų rezultatu tapo trimatis Kleopatros atvaizdas, sukurtas pagal išlikusius piešinius bei bareljefus. Skaitmeninėje versijoje Kleopatra tapo tamsia jauna moterimi, kuri turi ir graikiškų, ir egiptietiškių bruožų. „Ji turbūt nebuvo europietė, – aiškina S. Ashton. – Nepamirškite, kad jos šei-

ma Egipte gyveno jau 300 metų, kai ji atėjo į valdžią.“

Kleopatra buvo paskutinė makedoniečių Ptolomėjų dinastijos Egipto valdovė. Ji gimė Aleksandrijoje 69 metais pr. m. e. O sostą užėmė sulaukusi 17-os metų. Antikos pasaulio įžymybe tapo dėl meilės istorijos su imperatoriumi Julijumi Cezariu, o po jo žmogžudystės – su Marku Antonijumi. Su Cezariu ji susilaukė sūnaus Cezariono, o su Antonijumi – dviejų sūnų ir dukters. **Balsas.lt**

Kinų meno paroda pasiekė rekordą

Kinų meno paroda „Revoliucija tęsiasi“ Charles Saatchi galerijoje Londone pasiekė atėjusių į šiuolaikinio meno parodą žiūrovų rekordą, rašo „The Guardian“.

Nuo parodos atidarymo spalio 9 dieną galeriją aplankė apie 525,000 žiūrovų ir šitaip sumušė ankstesnį rekordą – 1997 metais parodą „Sensacingasis BritArtas“ Karališkojoje akademijoje pamatė 300,000 žmonių.

Saatchi galerijoje eksponuojami 30-ies šiuolaikinės Kinijos dailininkų darbai, tarp jų – Zhang Xiaogang, Yue Minjun ir Zeng Fanzhi kūriniai. Įėjimas į galeriją nemokamas.

Šiuo metu Kinijos dailininkai meno rinkoje pirmauja – 20-ies geriausiai perkamų dailininkų sąrašė vienuolika yra iš Kinijos.

Balsas.lt

Išspausdinta nepublikuota M. Twain esė

Žinomo JAV rašytojo Mark Twain (1835 – 1910) esė „Kapo privilegija“ praėjus 100 metų bus pirmą kartą paskelbta žurnale „The New Yorker“.

Nedidelis satyrinis tekstas, kuriame rašytojas svarsto apie teigiamą mirties poveikį saviraiškos laisvei, buvo parašytas 1905 metais, bet į spaudą taip ir nepateko.

„The New Yorker“ redakcija straipsnį surado rašytojo archyve, saugomame University of California, Berkeley ir nusprendė paskelbti jį

gruodžio 15 dienos numeryje.

Šioje esė M. Twain rašė: „Kol esame gyvi, mažai kas pasiryžęs atskleisti visą tiesą apie save, bet kokia didelė pagunda tai padaryti po mirties ir pasismaginti.“

Nes, anot rašytojo, mirusius žmones labiau gerbia ir vertina atlidžiau, nei gyvus. „Mes mielaširdingiau vertiname mirusiųjų žodžius. Mes galime su jais nesutikti, bet mes jų neįžeidinėjame ir nebaram, suprasdami, kad jie jau nebegali apsiginti“, – rašė M. Twain. **Balsas.lt**

A † A
BRONIUI SILIŪNUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukrą DANUTĘ, sūnus VYTA, ALGIMANTĄ, DARIŲ, DONATĄ, RIMĄ ir MINDAUGĄ.

*Sūnų jaunystės draugai
Raimundas, Klaudijus ir tėveliai Adomaičiai*

Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje, ilgamečiui mokytojui ir direktoriui, Lietuvių Fondo nariui

A † A
ANDRIUI ŠMITUI

staiga iškeliauo Amžinybėn, reiškiamo nuoširdžią ir gilią užuojautą žmonai MARIJAI, dukroms ir artimiesiems.

Netekties valandą liūdime ir gedime kartu.

Lietuvių Fondo taryba ir valdyba

PENKERIŲ METŲ MIRTIS SUKAKTIS

A † A
JANINA TALLAT-KELPŠAITĖ
PRAPUOLENIENĖ

2008 m. gruodžio 23 d. jau bus penkeri metai, kai Janė iškeliauo Amžinybėn.

Šeštadienį, gruodžio 27 d., 8 val. r. Pal. Jurgio Matulaičio misionijoje, Lemonte, šv. Mišių aukoje melsimės už jos sielą.

Prašom tą dieną prisiminti Janę ir kartu pasimelsti.

Liūdentys Dalė, Rintis ir Jurgis

Margumynai

Du Aubrey Beardsley piešiniai rasti vonioje

Britų aukciono žinovas, vertindamas vieno pensininko turtą, vonios

kambaryje aptiko du originalius Aubrey Beardsley, žybaus XIX a. pabaigos anglų grafiko, piešinius. Abu kūriniai jau parduoti už 200,000 svarų, rašo „The Independent“.

Abu piešiniai – „Kulminacija“ ir „Platoniškas apraudojimas“ – nupiešti tušu 1894 metais ir yra 13 iliustracijų serijos, skirtos Oskaro Vaildo pjesei „Salomėja“, dalis. Šios serijos originalius piešinius kolekcionieriai labai vertina.

Paskutinis iliustracijų savininkas (jo pavardė neatskleidžiama) jas paveldėjo prieš 40 metų iš savo senelio, universiteto profesoriaus ir dailės mėgėjo. Manoma, kad profesorius A. Beardsley piešinius gavo dovanų 1930 metais nuo kažko, įsigijusio juos tuometiniame aukcione.

Profesoriaus anūkas, nesupratęs, kokią vertybę gavo, pakabino juos vonios kambaryje.

Balsas.lt

„Kulminacija“

Apsilankykite www.draugas.org

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Ateitininkų Kūčios.** Kviečiame registruotis. Jau tradicija tapusios ir žmonių pamiltos Kūčios įvyks gruodžio 21 d. Jaunimo centre. Kūčios prasidės 1 val. p. p. šv. Mišiomis. O tada, kalėdaičiai, lietuviški Kūčių valgiai, jaunimo programa ir šventiškas bendras giedojimas. Registruokitės pas Oną Daugirdienę: odaugirdas@hotmail.com arba skambinkite tel. 630-325-3277. Visi maloniai kviečiami.

◆**Visus nuoširdžiai kviečiame į Pasaulio lietuvių centro Moterų renginių komiteto ruošiamą Kūčių šventę,** kuri įvyks sekmadienį, gruodžio 21 d., 12:30 val. p.p. PLC didžiojoje salėje. Vietas užsisakyti galite paskambinę į raštinę tel.: 630-257-8787.

◆**Naujus metus sutikite su Brighton Park** parapijos chorą gruodžio 31 d. 8 val. v., Brighton Park mokyklos salėje, 2745 W. 44th St. Chicago, IL. Įdomi programa su dainomis! Šokiams gros Ligita ir Algimantas Barniškiai, skanų maistą gamins Antanas! Bilieto kaina užsisakant iš anksto tik 45 dol. (Prieš vakarienę – 60 dol.). Čekių siųsti: Vilijai Vakarytei, 9824 S. 50th Court, Oak Lawn, IL 60453 Tel. pasiteiravimui: 708-703-7114 arba 773-627-2137. Kviečiami visi.

◆**Kiekvieną sekmadienį Jaunimo centro kavinėje** nuo 11:30 val. r. galite pasivaikšioti skaniais „Kuni-gaikščio užkeigos“ pietumis.

IŠ ARTI IR TOLL...

◆**Šv. Onos bažnyčioje, Beverly Shores, IN sekmadienį, gruodžio 21**

d. 1 val. p. p. bus aukojamos šv. Mišios lietuvių kalba. Šv. Mišias aukos kun. Antanas Gražulis, SJ. Po pamaldų Beverly Shores lietuvių klubas ruošia kalėdinį pabendravimą. Visus nuoširdžiai kviečiame dalyvauti.

◆**Gruodžio 29-30 dienomis Vytauto Didžiojo universitete (VDU) vyks atvirų durų dienos „Ateik į VDU – atrask, dalyvauk, patirk!“.** Kviečiame visus besirengiančius Kalėdoms į Lietuvą ir besidominčius studijų galimybėmis, gruodžio 29-30 dienomis atvykti į VDU ir sužinoti daugiau apie universitete organizuojamas studijas, apie užsienyje įgytu kvalifikacijų pripažinimo procedūrą Lietuvoje, susitikti su universiteto atstovais ir studentais, gerai ir įdomiai praleisti laiką.

◆**JAV Lietuvių jaunimo sąjungos (LJS) valdyba kviečia 16-35 metų amžiaus jaunimą dalyvauti 2009 metų suvažiavime,** kuris vyks Philadelphia, Pennsylvania sausio 16-19 dienomis. Suvažiavime bus svarstoma ateinančio XIII Kongreso programa ir atstovų pareigos. Programoje: sausio 16 d. – atvykimas ir susipažinimo vakaras; sausio 17 d. – posėdis, pranešimai, diskusijos; sausio 18 d. – turistinė programa; sausio 19 d. – išvykimas. Užsisakę viešbutį „Sheraton Society Hill“ tel.: 1-800-325-3535 iki 2009 m. sausio 7 d. ir pasakę, kad priklausote Lithuanian-American Youth Association, gausite nuolaidą. Norintys gauti daugiau informacijos rašykite Aukse Grigaliūnaitei el. paštu: aukyte@gmail.com

2008-ųjų metų Šv. Kalėdų Mišių tvarka

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčia
(6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL)

Vigilijos Mišios (Kūčių vakare) – gruodžio 24 d. **5 val. p. p.**

Bernelių Mišios – **11 val. v.** (lietuvių kalba). Šv. Mišias atnašaus kun. dr. Kęstutis Trimakas. Kalėdinės giesmės bus giedamos nuo 10:30 val. v. Dalyvaus Aras Biskis su draugais

Kalėdos – gruodžio 25 d. (ketvirtadienį) – **9 val. r.** – šv. Mišios anglų kalba; 10:30 val. r. – Lietuviška suma (kun. dr. Kęstutis Trimakas); 12:15val. p. p. – šv. Mišios anglų kalba

Naujųjų, 2009-ųjų metų Mišių tvarka

Išvakarėse, 2008 m. **gruodžio 31 d.** – šv. Mišios – **7 val. v.**

2009 m. **sausio 1 d.** – 9 val. r. šv. Mišios anglų kalba; Lietuviška Suma – **10:30 val. r.**

Išpažintys

Švenčių proga **išpažinčių bus klausoma** gruodžio 20 d. **nuo 2 val. p. p. iki 4 val. p.p.**

Tėvų jėzuitų koplyčia Jaunimo centre

(5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL)

Šv. Mišios ir vaikučių **Kalėdinis koncertas** – gruodžio 21 d. – **10:30 val. r.**

Bernelių (Piemenėlių) šv. Mišios – gruodžio 24 d. **4 val. p. p.** Prakartėlės pašventinimas. Po šv. Mišių – kalėdaičių laužymas

Šv. Mišios – gruodžio 25 d. **10:30 val. r.**

Šv. Mišios – sausio 1 d. **10:30 val. r.**

Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapijoje

(5129 S. Wolf Rd., Western Springs, IL 60558; Tel.: 708-567-9044)

Kūčių vakaro pamaldos lietuvių ir anglų kalbomis – gruodžio 24 d. **5 val. p. p.**

Šv. Kalėdų pamaldos lietuvių ir anglų kalbomis – gruodžio 25 d. **11:30 val. r.**

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje

6500 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629

Tel. 773-582-6500

Šiuolaikinės fotografijos parodos atidarymas Balzeco lietuvių kultūros muziejuje

2009 metų sausio 16 d., penktadienį, 7 val. v. Balzeco lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629 atidaroma lietuvių kilmės menininko iš Arizona Keith Stanton šiuolaikinės fotografijos paroda „Laisvė nuo darbo“ („Exemption from Occupation“). Menininkas aktyviai kuria fotografijos bei tarpdisciplininių menų srityje ir yra su rengęs parodų New York, Čikagoje, San Diego, Salt Lake City ir daugelyje kitų JAV miestų. Parodoje eksponuojami spalvoti fotomontažai, kuriuose menininkas sumaniai panaudoja miniatiūrinius masinės gamybos objektus ir tiksliai atkuria tipinę Amerikos priemiesčio aplinką. Tokiu būdu autorius klausia: ar materialinė gerovė reiškia amerikietiškos svajonės išsipildymą? Ši savita postmodernių natūrmortų serija pabrėžia individualumo nykimą suvienodinto gyvenimo būdo amžiuje, kur rinkos dėsniai įtakoja tiek kūrybą, tiek kasdienį gyvenimą.

Parodos atidarymo metu kviečiame į diskusiją, kurioje menininkas

Keith Stanton nuotrauka

trumpai apžvelgs rodomus kūrinius.

Ši paroda tęsia lietuvių kilmės menininkų pristatymą, skirtą Lietuvos Tūkstantmečio paminėjimui ir „Vilniaus – Europos Kultūros sostinės 2009“ metams.

Paroda veiks nuo 2009 metų sausio 16 d. iki vasario 20 d. Muziejus veikia kasdien nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p. Telefonas pasiteiravimui: 773-582-6500.

This program is made possible in part by Grants from the Illinois Arts Council, Chicago Department of Cultural Affairs, the ECPC.

Ieva Dilytė
parodos kuratorė

IEŠKO GIMINIŲ ...

Ieškau tetos Bronės Kruntės, Nikodemo, kilusios iš Vainuto, Šilutės rajono. Ji į JAV atvažiavo po II Pasaulinio karo. Mano žiniomis, asistuoja Čikagoje.

Jeigu kas žino ar pažįstate, prašome padėti. Mano el. pašto adresas: **vitalija06@gmail.com** arba pranešti „Draugo“ redakcijai tel. 773-585-9500. **Vitalija**

Artėja Kalėdos ir Naujieji metai. Geras sumanymas savo draugus, gimines, pažįstamus pasveikinti per „Draugą“.
Laiškus su sveikinimo tekstu ir 25 dol. čekių siųskite „Draugo“ administracijai. Mielai išspausdinsime Jūsų sveikinimus mūsų dienraštyje.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
**6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742**
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
**www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com**

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
**Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL**

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių
Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
**Tel. 877-Gynejas arba
877-496-3527**
Valandos pagal susitarimą

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.